

Legitimní užití digitální fotografie v prostředí internetu

Ina Samková

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
Ústav počítačových a komunikačních systémů

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Ina Samková**
Osobní číslo: **A19176**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Informační technologie v administrativě**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Legitimní užití digitální fotografie v prostředí internetu**
Téma práce anglicky: **Legal Use of Digital Photography in the Internet Environment**

Zásady pro vypracování

1. Vypracujte literární rešerši na dané téma.
2. Představte základní právní rámec, který se dané problematiky týká z pohledu běžného občana ČR.
3. Na několika vybraných mediálně známých případech demonstруйте závažnost problematiky.
4. V praktické části, na modelových situacích z běžného života (např. sdílení fotografií na sociálních sítích) ilustруйте vhodné/nehodné postupy.
5. Dále vysvětlete, jak tuto problematiku ošetřují nejrozšířenější sociální sítě.
6. V závěru formulujte obecná doporučení pro běžné uživatele internetu a jeho služeb s ohledem na uvedenou problematiku.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. VALOUŠEK, M. Fotografie a právo: autorské právo a ochrana osobnosti ve vztahu k fotografii. Praha: Leges, 2014.
2. PAVELCOVÁ, A. Fotografie jako autorské dílo a ochrana autorských práv fotografa. Praha, 2018. Diplomová práce. Právnická fakulta, Univerzita Karlova.
3. KIANKOVÁ, L. a T. KOŠKOVÁ. Sdílení fotografií na internetu ve světle judikatury Soudního dvora Evropské unie. In: EPRAVO.CZ [online]. 2018 [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/sdileni-fotografi-na-internetu-ve-svetle-judikatury-soudniho-dvora-evropske-unie-108119.html>
4. NEČASOVÁ, P. Fotoprávo – Blog o právních otázkách v oblasti fotografie. In: FotoPrávo [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.fotopravo.cz>
5. ŠERÁ, H. Podmínky zachycení a šíření podoby člověka prostřednictvím fotografie. In: ADVOKÁTNÍ DENÍK [online]. 2020 [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/03/15/podminky-zachyceni-a-sireni-podoby-cloveka-prostrednictvim-fotografie>

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. František Gazdoš, Ph.D.**
Ústav řízení procesů

Datum zadání bakalářské práce: **3. prosince 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **1. června 2022**

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D. v.r.
děkan

doc. Ing. Martin Sysel, Ph.D. v.r.
garant oboru

Ve Zlíně dne 7. února 2022

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne
26.5.2022

Ina Samková v.r.
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce Legitimní užití digitální fotografie v prostředí internetu se zabývá problematikou sdílení pořízených fotografií prostřednictvím sociálních sítí a dalších moderních nástrojů. Obecněji se zabývá tímto problémem z právního hlediska. Objasňuje, co lze či nelze a za jakých podmínek publikovat s ohledem na aktuálně platný právní řád. Zabývá se veřejně známými případy související s touto problematikou a na vybraných modelových situacích z běžného života demonstruje vhodné a nevhodné praktiky. Dále zkoumá, jak tuto problematiku řeší nejpopulárnější sítě jako Facebook, Instagram, WhatsApp, Snapchat, Pinterest, Twitter a Flickr. Na svém konci se nachází doporučení vhodných postupů v této problematice pro běžné uživatele.

Klíčová slova: digitální fotografie, právní aspekty, sociální sítě, sdílení.

ABSTRACT

The bachelor thesis Legal Use of Digital Photography in the Internet Environment deals with the problem of sharing photographs taken through social networks and other modern tools. More generally, it deals with this problem from a legal point of view. It explains what can or cannot be published and under what conditions, taking into account the currently valid legal system. It discusses publicly known cases related to this issue and demonstrates appropriate and inappropriate practices using selected model situations from everyday life. It also examines how the most popular networks such as Facebook, Instagram, WhatsApp, Snapchat, Pinterest, Twitter and Flickr address this issue. It concludes with recommendations for appropriate practices on this issue for ordinary users.

Keywords: digital photography, legal aspects, social networks, sharing.

Za odborné vedení mé bakalářské práce, velkou míru trpělivosti a ochoty, rychlost, lidský přístup a také za cenné a velmi podnětné rady při zpracovávání práce děkuji mému vedoucímu práce, panu doc. Ing. Františkovi Gazdošovi, Ph.D.

Dále bych chtěla poděkovat rodině, zejména svým rodičům za dlouholetou trpělivost, kterou se mnou měli a za velkou podporu.

Motto:

„Trávit mnoho času na sociálních sítích, je jako obletět svět se zavřenýma očima.“

Enisa Tru.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 LITERÁRNÍ REŠERŠE	11
2 ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ RÁMEC DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE	15
2.1 HISTORIE PRÁVNÍ OCHRANY AUTORSKÝCH DĚL	15
2.2 PRÁVNÍ OCHRANA AUTORSKÝCH DĚL V ČESKÉ REPUBLICE	15
2.2.1 Autorské právo	17
2.2.2 Fotografie jako autorské dílo	18
2.2.3 Autorský zákon	19
2.2.4 Viditelná ochrana digitální fotografie	21
2.3 OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ A FOTOGRAFIE	22
2.3.1 GDPR a fotografie.....	23
2.3.2 Občanský zákoník a fotografie.....	23
3 VYBRANÉ PROBLÉMOVÉ PŘÍPADY	26
3.1 PŘÍPAD FOTOGRAFA STRANKY	26
3.2 UKRADENÁ FOTOGRAFIE NA WEBU IMPULSU.....	28
3.3 PODVODNÉ PRODUKTY A KRÁDEŽ JMÉNA A FOTOGRAFIÍ	29
3.4 KAMU A JEJÍ FOTOGRAFIE.....	31
3.5 VIDEOZÁZNAM KRÁDEŽE KOLA.....	32
3.6 FALEŠNÝ PROFIL	32
3.7 UKRADENÁ IDENTITA	33
3.8 OPIČÍ SELFIE.....	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
4 MODELOVÉ SITUACE	37
4.1 SITUACE NEVHODNÉHO CHOVÁNÍ NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH	37
4.2 ROZDÍL V ÚČELU POŘÍZENÍ FOTOGRAFIE A NÁHLEDU NA ZÁKON	39
4.3 DĚTI A DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE A VIDEO	41
4.4 SDÍLENÍ FOTOGRAFIÍ DĚTÍ SVÝMI RODIČI A PŘÍBUZNÝMI	44
5 ZNEUŽÍVÁNÍ OBRAZOVÝCH A DALŠÍCH CITLIVÝCH DAT A SOCIÁLNÍ SÍTĚ	46
5.1 FACEBOOK	46
5.2 INSTAGRAM.....	49
5.3 WHATSAPP	50
5.4 SNAPCHAT.....	53
5.5 PINTEREST.....	54
5.6 TWITTER	56
5.7 FLICKR	57
ZÁVĚR	59
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	61
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70
SEZNAM OBRÁZKŮ	71

SEZNAM TABULEK.....	72
----------------------------	-----------

ÚVOD

Digitální fotografie je v dnešní době součástí života každého člověka, který disponuje mobilními přístroji a technologiemi. Pořízení digitální fotografie je tedy dostupné pro všechny. V poslední době stoupají v oblíbenosti sociální sítě, které přispívají k využívání různých nových technologií a napomáhají fotografií sdílet. Čím dál více se můžeme v tisku, na internetu, ale i na různých přednáškách setkat s tématem rizika sdílení informací na sociálních sítích a radami, jak zde chránit své soukromí. Ovšem v praxi se těmito zásadami ne všichni uživatelé sociálních sítí řídí a poté mohou mít nemalé problémy. Všichni uživatelé sociálních sítí by se měli seznámit se všemi zásadami týkajícími se bezpečného chování v tomto prostředí. Mezi nejpoužívanější sociální sítě v současnosti patří Facebook, Instagram, WhatsApp, Snapchat, Pinterest, Twitter, Flickr, a právě proto se těmito sítěmi tato práce také zabývá. V dnešní době je běžné, že místo výměny telefonního čísla si od Vás vyžádají kontakt na tyto oblíbené sítě. Všechny tyto platformy jsou vytvořené ke komunikaci a sdílení. Také je spojuje to, že umožňují zasílání soukromých zpráv, včetně datových souborů, chatování, možnost vkládat odkazy, videa, fotografie, zvat ostatní na akce, pomocí statusů se vyjadřovat k obecným problémům a spoustou dalších činností. Ovšem jen málo z těchto uživatelů si uvědomuje, jak je toto zdánlivě bezproblémové chování na těchto sítích rizikové.

Důvodem výběru tématu mé bakalářské práce byla jeho aktuálnost a problematičnost. Fotografie je mou dlouholetou zálibou a dle mého názoru se tato problematika týká obecně všech, kteří využívají sociální sítě a nikdy nepřemýšleli o problémech spojených s touto činností. V současnosti digitální fotografie stále častěji řeší problematiku s vlastnictvím, šířením a kopírováním. Většina uživatelů přistupují k této problematice pouze intuitivně, bez větších znalostí. Málo uživatelů internetu ví, zda a jakým způsobem je digitální fotografie chráněna, kdy dochází k porušení základních práv autorů a uživatelů aplikací z pohledu digitální fotografie. Z těchto důvodů chci v této bakalářské práci popsat základní zásady při sdílení digitální fotografie a zároveň poukázat na nesprávné či nevhodné chování. Práce je členěna na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je provedena rešerše dostupných zdrojů, aktuálně platných zákonů, norem a předpisů souvisejících s daným tématem a zaměřuji se zde zejména na autorské právo a občanskoprávní ochranu osobnosti z pohledu digitální fotografie. Praktická část se pak věnuje vybraným mediálně známým případům, které souvisí s touto problematikou a upozorňují na možné problémy, které mohou nastat se sdílenou fotografií. Dále prozkoumávám nepoužívanější sociální sítě z pohledu ochrany dat uživatelů.

V závěru bakalářské práce se pokouším odpovědět na položené otázky v úvodu práce a shrnu hlavní poznatky, ke kterým jsem dospěla zpracováním této bakalářské práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 LITERÁRNÍ REŠERŠE

Bakalářská práce na téma Legitimní užití digitální fotografie v prostředí internetu se vzhledem k aktuálnosti zkoumané problematiky soustředí na odbornou literaturu ve formě knižních publikací, akademických prací, legislativních dokumentů a elektronických zdrojů, které popisují, vysvětlují a radí, jak s touto problematikou nakládat.

Odborné literatury zaměřené přímo na digitální fotografii z pohledu autorského díla není mnoho, proto bych chtěla zmínit zejména publikaci Fotografie a právo: autorské právo a ochrana autorských práv fotografa, kterou napsal Martin Valoušek. Tato kniha srozumitelně a přehledně popisuje autorské právo ve vztahu k fotografii. Předkládá srozumitelně příklady z praxe, týkající se problematiky fotografie jako autorské dílo a vztahu fotografie a právní pohled na soukromí a ochranu osobnosti. Poukazuje na to, kdy je a kdy není fotografie autorským dílem, kdy podléhá vlastnickým právům. Také se zabývá ochranou autorských, osobnostních i majetkových práv s návazností na fotografování. Popisuje, jak je možné fotit na veřejném prostranství, aniž by nastaly s touto činností problémy. Zabývá se i soudními spory a upozorňuje na otázku focení na veřejném prostranství nebo známým případem monacké kněžny von Hannover a bulvárního tisku, který zveřejnil fotografie a informace z jejího života. V závěru této knihy najdeme výklad pravidel o fotografování obžalovaných osob v trestním řízení a následně odsouzených. Celý výklad je doplňován příklady z praxe. [1]

Pomocí provedené rešerše vysokoškolských kvalifikačních prací byly dohledány podobná témata, která byla v minulosti zpracována, ale z jiných úhlů pohledu než tato bakalářská práce. Nejblíže z pohledu tématu je dílo Andrei Pavelcové, studentky Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, která se ve své diplomové práci s názvem Fotografie jako autorské dílo a ochrana autorských práv fotografa zabývá právními předpisy a zákony z pohledu, co je to fotografie. Práce prochází vývojem fotografie a soustředí se na uznání fotografie jako originálního a tvůrčího uměleckého díla. Konkretizuje podmínky, za jakých je fotografie uznána za dílo. Sama autorka v závěru práce připouští, že s rychlým rozvojem technologií nejen laická, ale i odborná veřejnost tápe v tom, co je v současnosti v online světě zakázáno a co dovoleno. Povědomí o autorských právech, obzvláště na internetu je velmi malá, a proto je stále častěji zaznamenáváno jejich porušení. Tato práce byla obhájena v roce 2018. [2]

Ve stejném roce se podobnou tematikou zabývala Miroslava Klusová, studentka Právnické fakulty Masarykovy univerzity. Její diplomová práce nese název Limity zveřejňování fotografií na Facebooku. Konkrétně se v práci zaměřuje na dané limity Facebooku, kterými se při zveřejňování fotografií na této platformě setkáváme. Popisuje a vysvětluje vztah práva a

internetu, definuje nejen internet a sociální sítě, ale i digitální fotografii. Analyzuje zásahy základních lidských práv při zveřejňování fotografií na Facebooku a také upozorňuje na kritické body této činnosti. Diplomová práce potvrdila hypotézu o porušování základních práv uživatelů při zveřejnění fotografií na Facebooku. Jedná se o práva na soukromí a práva na ochranu před neoprávněným shromažďováním údajů, dále porušování práv jiných uživatelů při zveřejnění urážlivé fotografie. Zároveň se snaží upozornit na fakt, že vždy bude záležet na konkrétních uživatelích, jak se na Facebooku budou chovat a kolik informací o sobě a svých blízkých zveřejní. [3]

V další diplomové práci, která nese název Možnosti internetové fotografie v obrazových databázích se Jakub Vrhel, student Multimediálních komunikací, Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, zabývá kvantitou a kvalitou fotografie zveřejněné v prostředí internetu. Soustředí se na fenomén hromadících se fotografií a přístupu společnosti k tomuto problému. Otevírá problematiku digitální fotografie z pohledu originálu a kopie, vlastnictví a jejího šíření. Rozebírá způsoby zpracování obrazů v databázích s ohledem na dostupnost a přístupnost uživatelů. [4]

Dále se Helena Bartošová, studentka Informačních technologií a managementu na Bankovním institutu vysoké školy Praha, ve své diplomové práci s názvem Digitální fotografie v internetovém prostředí zabývá shrnutím a sjednocením základních poznatků chování digitální fotografie v internetovém prostředí. Zabývá se problematikou zacházení s digitální fotografií z pohledu etiky a aspektů autorství. V závěru se práce soustředí na možnosti zveřejňování fotografií na internetu a význam mikrofotobank. [5]

Digitální fotografii a možnosti jejího zpracování v mobilních zařízeních se zabývá v bakalářské práci Petr Grossmann, student Pedagogické fakulty Technické a informační výchovy Univerzity Palackého v Olomouci. Tato práce se zaměřuje na mobilní zařízení a tvorbu fotografie přes tyto zařízení z pohledu výuky ve vzdělávacích oblastech informačních a komunikačních technologií. Zabývá se aplikacemi v platformách Android, iOS a Windows Phone, které jsou běžně využívány k pořizování digitálních fotografií obzvláště u dětí. V závěru práce nabízí možnosti, jak a kde zjistit, zda profilová fotografie je správná, ale nic není vždy stoprocentní. [6]

Barbora Budinková, studentka Softwarového inženýrství na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy v Praze se ve své bakalářské práci s názvem Digitální fotografie a český internet zabývá problematikou internetových fotosběren. Práce se soustředí na uchovávání digitálních fotografií. Analyzuje služby internetových fotosběren z technických a uživatelských možností a upozorňuje na to, že pokud zákazník pošle své soubory fotografií

prostřednictvím e-mailu, ftp a off-line klienta, nemá možnost svoji objednávku, jakkoliv kontrolovat. [7]

Bakalářskou práci s názvem Neoprávněné užití fotografie na internetu napsala Evženie-Jitka Stará, studentka Mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze. V bakalářské práci se zabývá možnostmi ochrany autora svého díla a jak velké je povědomí o autorských právech. Pomocí výzkumných metod jako jsou deskriptivní metoda a kvantitativní výzkum hledá odpovědi na několik výzkumných otázek jako je úprava problematiky autorského práva k fotografiím, jaké možnosti mají autoři při narušení jejich osobních a majetkových autorských práv a za jakých podmínek je možné užití autorského díla bez souhlasu autora. Šetření ukázalo, že vybraný vzorek respondentů měl dobré znalosti a povědomí o jejich právech spojených s fotografií jako jejich dílem, ovšem při použití fotografií na internetu si již respondenti nebyli jisti autorským právem. [8]

Na podobné téma je napsaná i rigorózní práce s názvem Právní vztahy ve fotografii, Autorské právo a ochrana osobnosti ve vztahu k fotografii, kterou napsal Martin Valoušek z Ústavu autorského práva, práv průmyslových a práva soutěžního na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Rigorózní práce popisuje a hodnotí hlavní právní vztahy z pohledu autorského práva a oblasti občanskoprávní ochrany osobnosti. Vyhodnocuje problematiku českého fotopráva, jak z hlediska jejich současného využití, tak i z hlediska potřebnosti jejich možného doplnění. Vše je také srovnáváno s německou právní úpravou, protože německý právní řád má tuto problematiku právně upravenou a precizně judikovanou. V závěru tato práce upozorňuje na nedostatek odborné literatury v České republice, což přináší této problematice nedorozumění. [9]

Tomuto tématu se také věnují Kianková Lucie a Košková Tereza v jejich článku Sdílení fotografií na internetu ve světě judikatury Soudního dvora Evropské unie. Upozorňují na jeden z mnoha sporů v SRN, který se týká zveřejnění fotografie na internetových stránkách bez souhlasu autora fotografie. Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že i takový postup, jako je zveřejnění fotografie i s odkazem na původní stránky není a ani nemůže být považován za žádoucí a jsou porušována autorova práva. Konec článku upozorňuje na to, že nejspíš málo běžných uživatelů internetu si je této skutečnosti vůbec vědomo. [10]

V zajímavém blogu Fotopravo se o této problematice rozepisuje advokátka Pavla Nečasová. Na blogu se střetává fotografování a právo ve všech možných podobách a snaží se na tuto problematiku najít odpovědi. Zejména se zabývá pořizováním, zveřejňováním a prodáváním těchto fotografií jako autorských děl. Předkládá výběr relevantních rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, rozhodovací praxi českých soudů a zajímavá rozhodnutí zahraničních

soudů týkající se této tematiky. Upozorňuje na právní předpisy, směrnice a nařízení, které se dotýkají fotopráva v České republice. [11]

O podmínkách zachycení a šíření podoby člověka prostřednictvím fotografie píše i Hana Šerá, doktorandka na Katedře občanského práva Právnické fakulty Masarykovy v Brně. Upozorňuje na to, že při fotografování dochází k zachycení podoby člověka, a to je upraveno zákonem. Zabývá se, za jakých podmínek je možné vyfotografovat podobu člověka a tuto fotografii šířit dál. Konkrétně zkoumá zásahy do práv na ochranu jednoho z druhů projevu osobní povahy, a to podoby člověka. Upozorňuje na to, že zákon pro určité situace konstruuje nevyvratitelnou domněnku souhlasu, ovšem nelze již říct, za jakých okolností je možné tuto domněnku uplatnit, protože vždy se jedná o jiné okolnosti a je nutné zvážit všechny specifika konkrétní dané situace. [12]

Také Martin Brázdil, právník mezinárodní advokátní kanceláře PwC se zabývá autorským právem a fotografií na internetu v článku s názvem Autorské právo a fotografie na internetu. Upozorňuje na použití fotografie bez souhlasu v rámci autorského práva a uplatnění oprávněné osoby svých práv soudní cestou. Nabádá k tomu, aby vždy před jakýmkoliv užitím fotografie došlo k ověření, zda k dané fotografii byly smlouveny odpovídající oprávnění a souhlasy v rámci autorského práva. Také upozorňuje, že je nutné si uvědomit, že jsou zákonem chráněna nejen práva autora, ale i osoby, které jsou na fotografii vyobrazeny. [13]

Dále jsem čerpala poznatky z článku Autorské právo a ochrana vlastních fotografií, který byl publikován na portále dTest. Zabývá se osobnostním právem všech v rámci pořízené fotografie například na dovolené, dále čím se zabývá autorské právo a čím Občanský zákoník. Radí, jak se bránit, když najdeme na internetu fotografii z naší dovolené. Obvykle stačí výzva přes e-mail ke stažení naší fotografie, jinak se můžeme domáhat určení autorství, zákazu ohrožování svého práva či odstranění následků. [14]

Podpůrnými zdroji práce jsou dále právní předpisy České republiky a Evropské unie, mezinárodní smlouvy a česká judikatura v elektronické podobě, jako jsou Zákony pro lidi [15], Občanský zákoník, justice [16], Epravo [17]. Práce také čerpá z článků bezplatné právní poradny v elektronické podobě. [18]

Výši podpory v otázkách autorského práva jsem hledala také na oficiálních stránkách aplikací jako je Facebook [19], Instagram [20], WhatsApp [21], Snapchat [22], Pinterest [23], Twitter [24] a Flickr [25]. Tato problematika je více diskutována v rámci praktické části této práce.

2 ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ RÁMEC DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE

V oblasti digitální fotografie nemá Česká republika ucelenou právní úpravu, která by přesně popisovala všechny aspekty spojené s touto problematikou. Tato kapitola tedy stručně vymezuje aktuální právní nařízení a zákony, které se alespoň nějakým způsobem dotýkají autorského práva a ochrany digitálních fotografií zveřejněných nejen na internetu.

2.1 Historie právní ochrany autorských děl

Nejznámější právní úmluva vznikla v roce 1886 v Bernu, jako Úmluva o ochraně děl literárních a uměleckých. Tato úmluva byla vytvořena mezinárodní unií (dále BIRPI), jejichž členy jsou evropské státy, USA a státy Ženevské všeobecné úmluvy o autorském právu z roku 1952. Úmluva byla několikrát revidována, a právě k římské revizi z roku 1928 se Česká republika váže. Bernská úmluva ve třech základních principech, jako je princip národního zacházení, princip automatické ochrany bez formální registrace a principu ochrany díla bez ohledu na jeho formu upravuje oblast autorského práva. Je postavena na principu teritoriality, kdy se má uplatňovat právo toho státu, na jehož území došlo k porušení těchto práv, ovšem tento stát musí být signatářem Bernské úmluvy. Všeobecná úmluva se zaměřuje na zajištění ochrany autorského práva ve všech zemích tak, aby vyhovovala a zároveň zajišťovala úctu k osobním právům člověka. [26]

V roce 1967 vzniká Světová organizace duševního vlastnictví (dále jen WIPO), která je specifickou agenturou OSN, jako celosvětová podpora ochrany práv duševního vlastnictví. Zaměřuje se na rozvoj vyváženého a dostupného systému duševního vlastnictví. [27]

Tuto činnost v České republice upravuje vyhláška č. 69/1975 Sb. Tato vyhláška přispívá k lepšímu porozumění a spolupráci mezi státy a jako podpora ochrany duševního vlastnictví v celém světě, obzvláště při modernizaci v oblasti ochrany průmyslového vlastnictví, ochrany literárních a uměleckých děl. [28]

2.2 Právní ochrana autorských děl v České republice

Základem pro právní oporu v České republice je ústavní zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod. V článku 34 tohoto zákona najdeme základní ochranu duševní činnosti, a to v tomto znění “*Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem*“ [29]. Což znamená, že se kdokoliv může domáhat na ústavním základu tohoto práva.

Česká republika se hlásí ke členství k několika mezinárodním autorským úmluvám a smlouvám. Jak už bylo výše zmíněno k úmluvě o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví – smlouva o právu autorském, smlouva o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech, dále k Bernské úmluvě o ochraně literárních a uměleckých děl. Také se hlásí k mezinárodní úmluvě o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových a televizních organizací a k dohodě o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví. [30]

V České republice je v současnosti systém ochrany duševního vlastnictví také chráněn institucemi a to [31]:

- Úřad průmyslového vlastnictví, který rozhoduje o poskytování ochrany, registruje vynálezy, užité vzory, ochranných známek a označení původu výrobků.
- Ministerstvo kultury má šest kolektivních správců:
  - OSA, která zastupuje hudební skladatele a textaře. Divadelní a literární agentura DILIA, která se stará o ochranu práv autorů literárních, dramatických, hudebně dramatických, choreografických a pantomimických a dalších oprávněných subjektů vymezených působností autorského zákona.
  - INTERGRAM, který se stará o hudebníky, zpěváky, tanečníky a jim podobné umělce.
  - OOA-S, která zastupuje malíře, grafické sochaře, fotografy, kameramany, architektky, scénografy a další výtvarníky a jejich díla.
  - GESTOR, který zastupuje autory výtvarných děl.
  - OAZA, která zastupuje zvukaře.
- Celní správa České republiky, která zajišťuje kontrolu nad dovezeným zbožím ze zahraničí, zda nebyly porušeny práva z pohledu padělání či pirátské napodobeniny.
- Česká obchodní inspekce ve spolupráci s Policií České republiky provádí kontroly prodávaného zboží, zda nejsou padělkem renomovaných značek.

Fotografování se stalo velmi oblíbenou činností, ovšem spousta lidí není vůbec informována o tom, jaké nese tato činnost úskalí a povinnosti. Spousta pořízených fotografií je použita pouze k soukromým účelům, ale u některých mnohdy nevědomě dochází k porušování autorských práv. Málokdo si uvědomuje, že veškeré informace zveřejněné na internetu mají svého vlastníka. Dokonce i programy a databáze jsou podle autorského zákona považovány za autorské díla. V současnosti Česká republika zaznamenává stále větší nárůst porušování autorského práva v oblasti technologií. Pro veřejnost jsou zákony značně nesrozumitelné a

odborné literatury, která by vše lépe vysvětlovala je velmi málo. Obvykle k přestupkům dochází i bez záměru porušit zákon. Ovšem dochází i k záměrnému poškozování, pachatelé sází na neznalost a nejasné vymezení zákona. [2]

2.2.1 Autorské právo

Souhrn právních předpisů upravujících společenské vztahy vznikající v souvislosti s vytvořením a společenským uplatněním autorského díla nazýváme autorské právo. Přímou funkcí tohoto práva je právní ochrana společenského zájmu, stejně jako ochrana oprávněných autorových zájmů. V občanském zákoníku najdeme v § 489 a § 496 přesnou definici toho, co je hmotná věc a nehmotná věc, a za jakých podmínek jsou tyto definované věci chráněné. [30] Vztah autora ke svým dílům dále upravuje zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), dále zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) a v neposlední řadě zákon č. 228/2014 Sb. – osiřelá díla, hudební díla, délka majetkových práv. Autorské právo se obecně zabývá právními vztahy mezi uživateli a tvůrci děl. Mezi tvůrce považujeme architekty, hudebníky, spisovatele, filmaře, programátory, ale také i fotografy. O autorském právu můžeme tedy prohlásit, že se jedná o výlučné právo autora, které chrání jeho autorské dílo před zneužitím, kdy autorem může být pouze fyzická osoba. Ve světě se autorské právo odlišuje podle toho, jak každý stát chce chránit autorská díla. [1] Pokud je dílo označeno symbolem ©, jménem autora a rokem, symbol sděluje, že si chce autor fotografie chránit své dílo před šířením, ale v České republice má tento symbol pouze informativní význam.

Fotografie v digitální podobě je tvůrčím výsledkem autora, kterému již při vytvoření příslušného souboru ve fotoaparátu vzniká autorské právo. V České republice jsou tato autorská práva upravena Autorským zákonem č. 121/2000 Sb., který poskytuje ochranu autorským dílům. Pokud tedy vznikne na paměťové kartě fotoaparátu digitální fotografie, je dle § 9 odst. 1, chráněna autorským právem. [32] Autorské právo se dělí na osobnostní a majetkové právo, kdy zveřejněním svých fotografií se z pohledu autorského práva jedná o osobnostní právo, kterého se nemůže vzdát, nemůže je převést na jinou osobu. Dokonce nepřechází na dědice, a i po smrti autora stále platí ochrana těchto práv. [33] Dalším významným zákonem v této oblasti je zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník. Především pro úpravu licenčních smluv se zabývá §2358, §2371 a následující paragrafy, kde se občanský zákoník věnuje zvláštním ustanovením pro licence k předmětům chráněným autorským zákonem. Občanský zákoník také definuje nejen nehmotnou věc a vymezuje náhradu vzniklé újmy, která je

spojena s autorskými právy. Právě při tvorbě fotografie obvykle zachycujeme podobu člověka a z tohoto důvodu tato činnost spadá pod ochranu osobnosti. V občanském zákoníku jsou stanoveny podmínky, za jakých můžeme pořídit fotografii druhé osoby a její šíření. [3][34] Začátkem roku 2022 došlo ke změně práv spotřebitelů ve vztahu k digitálním produktům, kterou upravuje směrnice 2019/770 a 2019/771. Tyto směrnice upravují digitální obsah, digitální služby a zboží s digitálním prvkem. Kdy za digitální obsah směrnice považuje vytvořená a poskytována data v digitální podobě a digitální službu jako službu, která pomáhá spotřebiteli tvořit, zpracovávat a uchovávat data v digitální podobě. Směrnice se vztahují nejen na počítačové programy, aplikace, audio-soubory, video-soubory, hudební soubory, digitální hry, e-knihy, ale i na sdílení jiných souborů, zpracování textu v cloudu. [12] Mezi autorské díla se tedy řadí digitální fotografie, grafika, reklamní text, audio a video, software, zdrojové kódy a v neposlední řadě například i e-learningové kurzy. Zákon také definuje, že autorským dílem není myšlenka, námět, tradiční lidová tvorba a úřední dílo, jako je dokumentace nebo vyhláška, dále reklamní a marketingovou strategii, zpravodajský text, právní formulace a například také složení produktů. To vše se nevztahuje k autorskému právu. [1]

2.2.2 Fotografie jako autorské dílo

O fotografii můžeme prohlásit, že v současné době je jedním z nejdostupnějších obrazových záznamů pro všechny. Vzniká pomocí digitální technologie, která je čím dál více dostupná, protože mobilní telefon s fotoaparátem už má téměř každý. I když přímo nejsme profesionální fotografové, uděláme několik fotografií za den. Aniž si to uvědomujeme, setkáváme se s nimi na každém kroku, a to na sociálních sítích, internetu nebo ve formě reklamy v obchodních letácích. Dokonce se s nimi denně setkáváme na stránkách e-shopů, kde nás fotografie přesvědčuje o tom, abychom si dané zboží koupili. Fotografie nám pomáhá zaznamenávat si průběh nejen našeho života, ale všeho, co pro nás má hodnotu a význam. Z pořízených fotografií také poznáváme svět, lidi, rostliny a zvířata, které bychom v reálném čase neměli možnost potkat a vidět. Fotografie nachází využití a uplatnění také u armády, policie, a dokonce v pojišťovnictví. Pořídit fotografii nikdy dříve nebylo tak jednoduché a dostupné jak nyní. Pomocí digitální fotografie a internetu se můžeme každý den dozvědět, co naši známí zrovna dělají, kam cestují a spoustu jiných osobních údajů, aniž bychom se s nimi fyzicky setkali a vůbec stáli o tyto informace. Mnohdy jsme zahlceni stovkami fotografií, o které ani nemáme zájem. Ovšem i taková fotografie, která zůstala v zapomnění, může časem někomu zničit pověst či kariéru. Digitální fotografie se pomocí internetu stávají

jednoduše dostupné, a dokonce se nabízejí i k různým úpravám a manipulaci. Běžný uživatel internetových stránek nedokáže rozpoznat, zda je fotografie retušovaná či jinak upravená.

[1] [2]

Digitální fotografie je podle autorského zákona dílo, které přesně specifikuje § 2 odst. 2. Shrnutím tohoto paragrafu můžeme prohlásit, že i počítačový program, fotografie a jim podobné výtvořiny jsou autorovým vlastním duševním výtvořem, a proto jsou výše uvedeným zákonem chráněny. Mezi ně také počítáme i databáze, protože každá je podle vlastní autorovy tvorby vybrána či uspořádána podle jeho uvážení a stává se dílem souborným a jako soubor je zákonem chráněna. [5] Jakékoliv vzniklé dílo je jedinečné a má svou neopakovatelnou jedinečnost. Z pohledu autorského díla je pouze fyzická osoba schopna vytvořit dílo, jako jedinečný výsledek své tvůrčí činnosti. Tedy pouze fyzická osoba může být autorem. Právnícké osoby ve vztahu k dílu mohou být pouze vykonavatelem autorského práva. Pokud je tedy právnícká osoba vykonavatelem autorského práva v případě zaměstnaneckých děl, specifikuje tuto vazbu autorský zákon § 58. V případě výkonu autorského práva na základě licence poskytnuté autorem, se tímto zabývá autorský zákon § 2358. [1] [14]

Zákony se často opírají o objektivní vnímatelnost, což představuje skutečnost, že dílo může vnímat každý jedinec odlišně. Autorské právo také upozorňuje na to, že je vyloučeno, aby jakékoliv dílo existovalo pouze v autorově mysli. Autorské právo k dílu vzniká okamžikem, kdy je dílo vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě. Znamená to, že je určitým způsobem zaznamenáno, například na papír či jakýkoliv jiný nosič, předneseno, zahráno, zazpíváno. Teprve takto se stane dílem. [1]

2.2.3 Autorský zákon

Český autorský zákon se podle zásady teritoriality aplikuje i na práva zahraničních autorů, pokud se jejich díla stávají předmětem užití na území České republiky. Autorský zákon tak vznikl jako komplexní právní norma odpovídající vysokému standardu ochrany práv duševního vlastnictví. [2]

Porušování autorského práva patří v České republice k stále většímu problému díky rychle se rozvíjejícím technologiím. Běžné veřejnosti jsou zákony poměrně nesrozumitelné a mnohdy netuší, co jim zákon ukládá. Setkáváme se tak nejen s obecnou neznalostí práv a povinností z oblasti autorského práva, ale častěji s porušováním zákona v případech, kdy pachatelé spoléhají na nejasné vymezení zákona či dokonce na nízkou vymahatelnost práva a obtížné dokazování přestupků. Je dobré si uvědomit, že k fotografii vzniká dnem vytvoření fotografie nejen autorské právo osobnostní, ale i majetkové. Osobnostní právo zůstává

každému autorovi navždy. Co se týká majetkového práva k fotografii, tak jde o úhel pohledu na to, jak a za jakých podmínek fotografie vznikla. Pokud fotograf vytvořil fotografii v rámci zaměstnaneckých úkolů, majetková práva vlastní zaměstnavatel a jeho právní nástupci. Vrácení majetkového práva autorovi dochází pouze tehdy, pokud zanikne daný zaměstnavatel, který majetková práva vlastnil. Dojde-li k použití fotografie bez daného souhlasu autora, nesmí být fotografie použita k přímému nebo nepřímému hospodářskému prospěchu, tak aby nebylo porušeno autorské právo. [1]

Pokud se rozhodneme, že dáme souhlas k užití fotografie jiné osobě, tímto jednáním se zabývá právně majetkové právo. Jedná se o rozmnožování, rozšiřování, vystavování a sdělování díla veřejnosti. Dokonce tohoto práva se nemůže autor automaticky vzdát a trvá i 70 let po smrti daného autora. Pokud autor dá souhlas s použitím jeho fotografie v rámci majetkového práva, uděluje licenci, která opravňuje jinou osobu užívat jeho fotografie v daném rozsahu smlouvené licence. Asi je na místě upozornit, že digitální fotografie, která je zveřejněná na webu je pouze pro veřejnost zpřístupněná. Autor tím nedává souhlas k jejímu užívání. I přesto, že se fotografie stala veřejně známou, musí autor dát svůj souhlas k užití, a to pomocí licence. Pokud ji neudělí, fotografii nemůže nikdo na svém webu zveřejnit. Někdy dochází ke špatnému výkladu a to takovému, že uvedením autora a odkazu na původní umístění fotografie se vyhneme problémům. Ovšem každý autor jakékoliv fotografie má právo se vyjádřit jak ke zveřejnění jeho díla, autorské korektuře, označení jeho díla, a dokonce vyjádřit nesouhlas, aby se jeho dílo kdekoliv sdílelo. [3] [6]

Také je mylné se domnívat, že pořízená fotografie profesionálním fotografem, která je zaplacená, může být, jakkoliv zveřejněná či použita pro komerční účely. U každého profesionálního fotografa dochází při focení k uzavírání smlouvy o provedení díla. Všechny podmínky, týkající se dané fotografie se specifikují v této smlouvě a obě strany s obsahem smlouvy musí souhlasit. Například pokud je fotografie použita na tričko, hrnek, polštář, obraz a pokud jsou jen pro osobní potřebu, není to zásah do autorského práva, protože toto šíření je bez finančního zisku. Každé dílo na objednávku je dle autorského zákona chráněno licencí k dalšímu užití díla. Tato licence poskytuje právo k výkonu duševního vlastnictví a pokud ji tedy vlastníme, můžeme fotografii, jakkoliv využít dále. Pokud tedy nemáme souhlas či licenci o dalším nakládání s fotografií, může se stát, že autor fotografie bude požadovat zákaz dalšího šíření jeho fotografie z důvodu neoprávněného zásahu do jeho práva a úhradu za způsobenou nemajetkovou újmu či omluvu. Výši úhrady pak obvykle stanovuje soud. Dalším častým problémem je, zveřejnění fotografie s filtry, které se nejvíce využívají na Instagramu. Dle občanského zákoníku se úpravy fotografie mohou provádět jen se

souhlasem autora. Pokud souhlas autora nezískáme a jeho upravenou fotografií s filtrem umístíme na sociální síť, opět dochází k zásahu do jeho osobních práv a autor může požadovat stažení. Je správné také uvést, že i autor fotografie si jen tak nemůže zveřejnit fotografii s vyfotografovanou osobu, bez jejího souhlasu. Pokud je tedy na pořízené fotografii konkrétní osoba, musí i samotný autor fotografie mít souhlas se zveřejněním této fotografie. Jedná se totiž o osobní údaj. Více se touto problematikou zabývá kapitola 2.3 Ochrana osobních údajů a fotografie. [1] [35]

2.2.4 Viditelná ochrana digitální fotografie

V povědomí lidí ve vztahu ochrany fotografie jako díla je symbol ©, který je označován jako copyrightová výhrada či doložka, ovšem tento symbol má pouze informativní význam. Nikoho k ničemu neopravňuje, pouze poskytuje informaci o tom, kam se obrátit se žádostí o udělení licence. Toto označení vzniklo v roce 1952 z úmluvy k ochraně autorského díla v USA. Ochrana fotografie spočívala v tom, že stačilo vložit znak copyright, uvést rok vzniku dané fotografie, jméno držitele autorských práv a fotografie byla chráněna. Toto označení mělo význam do roku 1989, ale pouze pro USA. Nyní se již nepoužívá a pokud je někde některá fotografie takto označená, plní pouze informativní funkci. V současnosti není třeba nic označovat, ani registrovat, protože podle již zmíněného zákona č. 121/2000 Sb. automaticky při pořízení díla vzniká jeho ochrana. Můžeme tedy prohlásit, že se tento symbol stal pouze symbolem pro jakési upozornění, že se k fotografii vztahuje autorský zákon, ovšem nemá žádnou váhu. [36] Další možností, jak upozornit na to, že fotograf nechce svou fotografii šířit dál, je vložení textu do fotografie. Nejspolehlivější metodou je vodoznak přes celou fotografii. Upozorní na to, že autor nechce svou fotografii šířit dál. Vodoznak nelze jen tak jednoduše vyretušovat. Sice určitým způsobem dojde k znehodnocení, ale pravděpodobně taková fotografie nebude šířená dál. Pokud opravdu nechceme, aby zkušený zloděj text vyretušoval, je dobré použít neobvyklý font textu. Formát metadat Exif nabízí další možnost, jak chránit dílo, ovšem bezpečnost je velmi malá. Jedná se o dodatečná neobrazová data v souboru s digitální fotografií, jako je např. autor fotografie, Copyright či GPS souřadnice. Všechny takto vložené, ale na fotografii nezobrazené informace, umožní možnému zájemci dohledat autora, který svá práva chrání. Je ovšem nutné upozornit na to, že pokud se bude jednat o někoho, kdo bude chtít fotografii zneužít, tak tyto údaje může také smazat. Bránit se před zneužitím fotografie můžeme i úpravou její velikosti. Pokud před vložením fotografie na síť zmenšíme její velikost, omezíme tak její další použitelnost. [37] Pro ochranu fotografie se také využívá steganografie. [38] Tato věda se zabývá metodami, jak

ukrýt tajné zprávy. Pro skrývání informací je zapotřebí nějaký steganografický software, jako je například program Hide In Picture. [39] Tento program umožňuje do obrázku ve formátu GIF nebo BMP ukrýt libovolný soubor, který je ovšem limitovaný svou velikostí. Vše je chráněné přístupovým heslem a šifrovacím algoritmem. Vložená data získáme z fotografie pouze v rámci aplikace Hide In Picture. Dalším programem, který využívá steganografii je OpenPuff. [39] Při zvolení souboru, v našem případě fotografie, do kterého chceme data vložit, musíme zadat tři různá hesla, které chrání další změnu souboru. Výhodou OpenPuff je to, že dokáže zpracovat více typů výstupních formátů, jako je audio, video a PDF. QuickStego Software [39] je program, který umožňuje vložit do fotografie text, který na první pohled není vidět a nenarušuje dílo. Pracuje s formáty JPEG, GIF, BMP či WAV a MP3. Tento program dokáže zajistit bezpečnostní a šifrovací funkce. Šifruje například e-maily, zamyká soubory a složky pomocí hesla, čistí operační systém. Jeden z jednoduchých programů, který dokáže vkládat text do obrázků je také například Concealar. [39] Výhodou tohoto programu je to, že vkládá pouze text a daná fotografie neztrácí viditelně na kvalitě. Pro českého uživatele má jednu vadu, nepodporuje diakritická znaménka.

2.3 Ochrana osobních údajů a fotografie

Ve vyspělé technologické době jsou osobní údaje citlivější, protože vzniká více možností, jak tyto údaje zneužít. Mezi zvláštní kategorii osobních údajů řadíme i fotografii. Můžeme ji považovat za obzvláště citlivý údaj, který může sloužit k poškození dané osoby ve společnosti, v zaměstnání, ve škole a také může vyvolat i diskriminaci. Fotografie jako taková, je nositelem různých osobních informací, což si málokdo uvědomuje. Můžeme z ní vyčíst zdravotní stav, rasu, pohlaví nebo sexuální orientaci dané fyzické osoby, která je na fotografii vyfocena. Zvýšená ochrana u citlivých údajů fotografie znamená zákaz jejich zpracovávání. Dokonce u některých citlivých údajů je nařízena povinnost jmenovat pověřence, který bude dohlížet na jejich ochranu. Citlivé osobní údaje se mohou zpracovávat pouze za přísně daných podmínek a vždy musí být udělen souhlas s jejich zpracováním. Souhlas se zpracováním se obvykle uděluje pro využití v právu sociálního zabezpečení a sociální ochrany, dále pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu, veřejného zájmu, preventivního a pracovního lékařství. V těchto uvedených případech se mohou citlivé údaje zpracovávat a uchovávat. [40]

V oblasti fotografie tedy vyřešené autorské právo z pohledu vlastnictví není dostačující, je vyloženě nutné si pokaždé uvědomit, co na dané fotografii máme zachyceno. Pořizování a

zveřejňování fotografií upravuje zákon 101/2000 Sb. Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, GDPR a Občanský zákoník v zákoně č. 89/2012.

2.3.1 GDPR a fotografie

GDPR-General Data Protection Regulation [41], stanovuje právní rámec ochrany a zpracování dat. Obecné nařízení GDPR bylo schváleno v dubnu 2016 Evropskou unií a dohlíží na ochranu osobních údajů. Mezi obecné osobní údaje se řadí jméno, pohlaví, datum narození, osobní stav, ale i IP adresa a fotografický záznam. Fotografie zachycuje podobu určité fyzické osoby, tedy i osobní údaje. Rozhodující pro ochranu údajů je to, jakým způsobem a za jakým účelem je fotografie pořizována. Účel GDPR tkví v tom, že dohlíží svým ustanovením na dodržování ochrany osobních údajů při jejich zpracování a ukládání. Tedy ustanovený správce s osobními údaji vyvíjí určitou činnost tak, aby nebyly porušeny dané předpisy. Pokud tedy dojde k pořízení fotografie pro osobní účely, autor fotografie nebude označen za správce osobních údajů a úřad tak nemůže nijak zasáhnout do usměrnění. Pokud je ale zachycená osoba dotčená a cítí se poškozena, musí se svého práva domáhat sama, pomocí občanského zákoníku. V případě, že jsou pořizovány fotografie z akcí a nejsou k nim systematicky přiřazovány další identifikační údaje s výjimkou jména a příjmení, pak také nejde o zpracování osobních údajů dle GDPR a jejich správa se řídí pouze občanským zákoníkem. V opačném případě, kdy se k fotografiím přiřazují identifikační údaje, jedná se o zpracování osobních údajů, a tudíž je nutný soulad s GDPR. Spousta lidí ze zvyku zveřejňuje fotografie sebe a svých známých na sociálních sítích a vůbec si neuvědomují rizik, které jsou s touto činností spojená. [1] [41] GDPR nemá záměr dohledávat všechny možné činnosti s osobními údaji, ale k ochraně dochází tehdy, když dojde k jejich zpracování s určitým záměrem a účelem. Můžeme tedy celou situaci shrnout tak, že pokud dojde k zachycení jiné osoby na fotografii a je zcela zjevné, že z této fotografie můžeme určit totožnost, musí s touto fotografií být zacházeno v první řadě podle občanského zákoníku. GDPR vstupuje do režimu ochrany tehdy, pokud se s fotografií systematicky provádí činnost, která naplňuje definici zpracování osobních údajů dle nařízení GDPR.

2.3.2 Občanský zákoník a fotografie

Pokud se na fotografii podíváme z pohledu občanského zákoníku, tak občanský zákoník z pohledu práva na ochranu soukromí a podoby rozlišuje, zda jsme k určité činnosti dali svolení nebo spíše zda jsme dali vyloženě najevo, že s touto činností nesouhlasíme. Je dobré si uvědomit, že občanský zákoník se na svolení dívá jinak než GDPR, které k naplnění právních podkladů musí přesně splňovat přísná kritéria. Občanský zákoník za svolení považuje

projev svobodné vůle, z které je jasně patrné to, že se zachycením naší podoby nemáme námitky. Toto svolení může být uděleno mlčky, kdy nebudeme vznášet námitky při pořizování dané fotografie. S tím dochází k automatickému udělení souhlasu nejen k pořízení fotografie, ale i o jejím šíření. Zákoník nijak nespécifikuje, jak vše má proběhnout a ponechává to na konkrétních okolnostech. Nutné dodat, že v případě, že si souhlas rozmyslíme, vždy ho můžeme odvolat a domoci se smazání dané fotografie. Každý, kdo zveřejňuje fotografie jiných osob na internetu by měl znát všechna ustanovení. Zákon v § 86 stanovuje, jak je chráněno soukromí a pokud fotografie má soukromý či intimní charakter, tak bez souhlasu zobrazené osoby nemůžeme s danou fotografií, jakkoliv nakládat. Mezi soukromí každého člověka považuje soukromé prostory, soukromý život, obrazový a zvukový záznam a písemnosti. V § 87 občanského zákoníku najdeme stanovené podmínky pro odvolání svolení. Občanský zákoník vyhrazuje v § 88 i několik výjimek, kdy není svolení zapotřebí, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí k výkonu a ochraně jiných práv či právem chráněných zájmů třetí osoby. Obvykle se jedná například o zachycení trestného činu, kdy je na pořízeném záznamu daná osoba, páchající trestný čin. Tento záznam nikdy nesmí být šířen na internetu, ale musí být předán Policii České republiky. Svolení také není zapotřebí k úředním účelům, které jsou vykonávány na základě zákona. [34]

Pokud se tedy kdokoliv rozhodne sdílet fotografie na sociálních sítích, musí počítat s tím, že se může kdokoliv, kdo je na fotografii vyfocený, domáhat odstranění. V současné době se setkáváme i s takovými praktikami, kdy je souhlas automaticky zahrnut do smluvního ujednání a fyzická osoba nemá možnost projevit nesouhlas. Souhlas si nikdo nemůže vynucovat jako za nezbytnou podmínku v rámci poskytování služby či koupě. Souhlas je pouze platný tehdy, pokud je daná osoba udělí svobodně. Udělit souhlas je možnost ne povinnost. Občanský zákoník také stanovuje pravidla získávání, udělování a využívání souhlasu. Klade důraz na srozumitelnost a dobrovolnost, každý může svůj souhlas odvolat.

Občanský zákoník stanovuje v pododdílu 2 s názvem Podoba a soukromí od § 84 do § 90 v kratším shrnutí toto [34]:

- Pokud zachytíme podobu člověka tak, že je možné ho identifikovat, musí toto konání být pouze s jeho svolením.
- Podobu člověka můžeme rozeznávat pouze s jeho vědomím.
- Do soukromí jiného člověka nemůžeme zasahovat, pokud k tomu není zákonný důvod. Bez jeho svolení není možné narušit jeho soukromí a pořizovat o něm zvukový, obrazový záznam a šířit je dál.

- Pokud nám někdo dal svolení k zpracování písemností, podobizny, zvukového a obrazového záznamu, může toto svolení za určitých podmínek odvolat.
- Svolení nepotřebujeme, pokud zvukový či obrazový záznam je využit k výkonu a ochraně jiných práv.
- Bez svolení může být obrazový či zvukový záznam použit k vědeckému nebo uměleckému účelu či tiskovému, rozhlasovému, televiznímu zpravodajství.
- K zásahu do soukromí jiného člověka, kdy chceme použít jeho podobiznu, písemnosti osobní povahy, zvukového či obrazového záznamu, musí být zákonný důvod a doložitelné oprávněné zájmy člověka.

3 VYBRANÉ PROBLÉMOVÉ PŘÍPADY

V této kapitole najdeme příklady ukradených a zveřejněných obrazových informací na internetu. Některé pojednávají o nevědomosti a některé jsou použity se záměrem zneužití. Uvedené příklady jsou volně dostupné na sociálních sítích a obvykle je zveřejňují právní poradny nebo přímo postižení jedinci či organizace, které vyvíjí snahu o povědomí různých zákonů a směrnic se záměrem, aby si obě strany uvědomily, co činí. Z níže uvedených příkladů je patrné, jak je tato problematika závažná a jak velký dopad má na soukromí lidí a práva autorů.

3.1 Případ fotografa Stranky

Fotograf Martin Stranka měl v roce 2021 výstavu s názvem Dechem v pražském Mánesu. Vystavené fotografie byly technicky dokonalé a fotograf k nim vždy v rozhovorech dodal i emotivní příběh. S koncem výstavy ale přišlo obvinění z kopírování jiných. Skupina fotografů obvinila fotografa Stranky z plagiátorství a z opisování motivů. Možná v tom sehrálo velkou roli to, že fotograf Stranka obdržel několik světových fotografických cen, a to i přesto, že se nikdy v minulosti umělecké tvorbě nevěnoval, protože vystudoval školu ekonomického zaměření. Veřejně vášnivé diskuse se rozpoutaly až po zveřejnění příspěvku Adama Bartase na Facebooku. Ten zveřejnil srovnání fotografií zahraničních fotografů a fotografií Martina Stranky. Odborníci se shodli na tom, že fotograf Stranka zvolil velmi dobrý marketing. Je velmi těžké jednoznačně říct, zda je to přímé porušení autorského práva. Stranka se ke kritice vyjádřil tak, že svými fotografiemi vzdává upřímnou a veřejnou poctu původním dílům jiných autorů. Stranka na svém webu prohlásil, že je tvořil k jinému tématu, než byla původní díla pořízena. Také použil vlastní úhel pohledu na dané téma. Na obhajobu svých děl také pronesl zajímavý pohled na běžnou tvorbu. Pokud by tedy došlo k tomu, že již jsou nějaké témata objevená a zpracovaná, a další tvorba na toto téma by byla zakázána, nikdy by nedošlo k dalšímu rozvoji. Je pravdou, že je běžně k výuce využívána nápodoba, tak aby došlo k lepšímu osvojení dané problematiky. Ovšem pokud se na tento problém podíváme z pohledu zákazníka, který s vědomím a přesvědčením toho, že kupuje něco speciálního, originálního a je ochoten za takové dílo zaplatit až čtvrt milionu korun, nejspíš dojde k rozčarování, že je vše jinak. Kritikům fotografa Stranky nejvíce vadí to, že Stranka kopíruje nápady, které jsou jedinečné. [42] Nejznámější Strankovo dílo s názvem Dreamers and Warriors, který znázorňuje obrázek 1 [43], nápadně kopíruje myšlenku a téma úspěšného fotografa Jeremy Geddese, který své dílo s názvem Hypostasis prezentoval v roce

2014. Toto dílo znázorňuje níže obrázek 2 [44]. Následovaly jemu podobná díla, jako je například White Cosmonaut, který znázorňuje obrázek 3 níže. [45]

Obrázek 1: Dreamers and Warriors, Martin Stranka [43]

Obrázek 2: Hypostasis, Jeremy Geddes [44]

Obrázek 3: White Cosmonaut, Jeremy Geddes [45]

3.2 Ukradená fotografie na webu Impulsu

O tom, jak některé krádeže jednoduše procházejí vysvětluje Martin Kuciel alias pan Cuketka. Zabývá se vařením a vytvořil o něm blog, v kterém prezentuje své fotografie uvařeného jídla. Na ukradenou fotografii z blogu narazil náhodou, když procházel web rádia Impuls. Objevil svou fotografii, kterou znázorňuje obrázek 4 [46], hodně ho to překvapilo. Na své fotografie přidává značku své adresy webu www.cuketka.cz a na uvedeném webu Impulsu, byla fotografie hodně oříznutá tak, aby tato adresa zmizela. Fotograf Kuciel ji poznal, protože jak uvádí na svém blogu, za každou fotografií stojí několik hodin práce a příprav nejen s focením, ale i s vařením. Fotografa a kuchaře nejvíce naštvalo to, že svou fotografii našel na komerčním webu velkého média, který danou fotografii ukradl vědomě. Fotografie byla záměrně oříznutá, tak aby odkaz na jeho web nebyl viditelný. Fotograf Kuciel našel na webu Impuls svých fotografií více, a proto zažádal Impuls o vyjádření. Rádio Impuls se omluvilo a ujistilo fotografa, že všechny jeho fotografie budou smazány. Po nějaké době fotograf Kuciel provedl namátkovou kontrolu a opět našel své další ukradené fotografie na webu Impulsu. [46]

Obrázek 4: Ukradená fotografie pana Cuketky [46]

3.3 Podvodné produkty a krádež jména a fotografií

Článek s názvem Krádež jména a fotek! Pozor na podvodné produkty upozorňuje na nekalou činnost a zneužití dobrého jména organizace. Institut moderní výživy se stal, jak uvádí na svém webu, obětí virtuálních šmejdů, kteří se chtějí obohatit na základě dobrého jména daného institutu. Bohužel s vysokou sledovaností webu a spokojeností zákazníků roste i riziko, že fotografie a jména známých osobností budou zneužity podvodníky. V minulosti se to stalo několikrát i Ing. Petrovi Havlíčkovi, MUDr. Kateřině Cajthamlové a nedávno dokonce i profesoru Janu Pirkovi. Výše zmiňovaní byli zneužiti k nepoctivé reklamě. Jejich jména a fotografie byly bez jejich vědomí použity k propagaci podvodných preparátů. Po rozkliknutí na danou reklamu nás odkaz přesměruje na web s neidentifikovatelným prodejcem podvodného produktu s cílem získat naše osobní údaje. Institut moderní výživy vidí největší problém v tom, že byl napaden někým, kdo je nedohledatelný jako fyzická osoba. Toto napadení je ve formě SPAMU, kdy je velmi obtížné dohledat viníka a obvykle se jedná o automaticky generované webové stránky, texty, obrázky, profily na Facebooku nebo Instagramu. Vše je provozované automaticky. Úplně na začátku vždy stojí člověk, který chce podvodně podnikat a pro svou důvěryhodnost potřebuje identitu, která vzbuzuje ve většině lidí důvěru.

Vytipuje si osoby, které pak zneužije jako garanta kvality. Ke všemu využije Bot, který pomocí analýzy klíčových slov vyhledá, jaké firmy v dané oblasti fungují, pak vytvoří a zaregistruje novou doménu, která bude provozovat hosting s webem a ten bude prodávat podvodné produkty. U zmiňované podvodné reklamy byly zneužity fotografie Lukáše Roubíka, jednu z nich můžeme vidět na obrázku 5 [47], dále byly zneužity jména a fotografie Lucie Borhyové, MUDr. Kateřiny Cajthamlové. Ani jedna ze zmiňovaných osobností neměla nic společného s podvodným produktem. Na ukradených fotografiích bylo možné rozpoznat určité odlišnosti, jako je pozadí nebo špatná kvalita fotografie. Ovšem Ing. Petr Havlíček zažil i to, že jeho ukradená fotografie byla pomocí dobrého grafika upravena tak dobře, že nebylo možné poznat, že jde o podvod. Pro všechny by měla být varovným signálem Facebooková stránka, na které je reklama uveřejněná s nesmyslným názvem a s prázdným obsahem. V recenzích opět narazíme na ukradené fotografie osobností z jejich sociálních sítí, které s tím vším nemají vůbec nic společného. [47]

Obrázek 5: Zneužitá fotografie Lukáše Roubíka [47]

3.4 Kamu a její fotografie

Další případ z nedávné doby se týkal známé kuchařky a cestovatelky Kamu (Kamila Rundusová). V nedávné minulosti Kamu čelila obvinění, že sdílela fotografii k jejímu prezentovanému receptu z fotobanky. Kamu se proslavila dvěma kuchařkami, a to Nejbarevnější kuchařka a Nejbarevnější Mexiko. Díky úspěchu těchto knih cestuje po celém světě. Kamu si vždy zakládala na fotografiích u svých receptů a fanoušky opravdu naštvávalo, že poslední snímek je koupený z fotobanky. Přišly reakce, které ji obvinily z toho, že snad i ostatní ilustrační fotografie jejich pokrmů jsou z fotobanky. Pod tlakem se Kamu přiznala, že tuto fotografii, kterou znázorňuje obrázek č. 6, koupila s licenci a se souhlasem autora za 100 USD. Na obhajobu uvedla, že fotografie zveřejňuje pro inspiraci. Také ve svém prohlášení upozornila na to své fanoušky, že nikdy nenapsala o zveřejněných fotografiích to, že je pořídila ona sama. Kuchařka Kamu i přesto, že neporušila žádná právní usnesení či zákon, tak pro své fanoušky už zůstane tou, která je klamala. Ke kauze je dobré uvést, že kuchařka Kamu pod tlakem okolí zmiňovanou fotografii stáhla ze svého Instagramu, a proto byla zde dohledána na portálu Blesk. [48]

Obrázek 6: Fotografie zakoupená ve fotobance [48]

3.5 Videozáznam krádeže kola

Můžeme se ale setkat také i s opačnou zkušeností. Jakub Ditrich je tomu zářným příkladem. Někdy máme pocit, že konáme v právu a zveřejněním dané fotografie dosáhneme spravedlnosti. Ovšem ne vždy tomu tak je. Jakub Ditrich se dostal do problémů, když na Facebooku zveřejnil video, na kterém byla zdokumentovaná celá krádež jeho drahého kola. Zloděj mu odcizil kolo za necelých 50 tisíc korun českých. Díky zveřejnění videa na Facebooku se mu kolo po několika dnech vrátilo. Ovšem Úřad pro ochranu osobních údajů měl jiný názor a dostal od tohoto úřadu pokutu za to, že bez povolení zveřejnil video na Facebooku. Úřad mu udělení pokuty vysvětlil tím, že nikdo nemůže brát právo do svých rukou. Pokud chtěl video zveřejnit, měl mít souhlas daného zloděje nebo policie České republiky. Správný postup tedy měl být takový, že celé video krádeže mělo být předáno policii České republiky, která by toto video zveřejnila. [49]

3.6 Falešný profil

V roce 2020 musel Václav Noid Bárta řešit krádež svého jména a fotografie. Na sociálních sítích se za něho někdo vydával, oslovoval jeho fanoušky a lákal z důvěřivých lidí další kontakty a peníze. Naštěstí pro Noida text, který můžeme vidět na obrázku 7 [50], byl viditelně přeložen pomocí běžného překladače a na první pohled působil velmi zmateně a nesmyslně. Fanoušci se naštváli a falešný účet nahlásili. Vzápětí na to přišlo poděkování Václava Noida Bárty fanouškům za to, že falešný profil nahlásili a nekalému jednání zamezili. [50]

Obrázek 7: Falešný profil Václava Noida Bárty [50]

3.7 Ukradená identita

Zkušenost s ukradenou identitou může také popsat redaktorka Válková. Podvodník redaktorce Válkové ukradl jedinou fotografii, kterou měla zveřejněnou na internetu a jejím jménem lákal z lidí zálohy. Ukradenou fotografií byla rozmazaná fotografie občanského průkazu, která byla zveřejněna v rámci autorského textu. Na fotografii bylo viditelné jméno a podobizna redaktorky Válkové. Na nekalé jednání upozornila redaktorku Válkovou uživatelka Facebooku. Podvodník nabízel k prodeji na inzertním portálu starší telefon a požadoval zálohu. Aby dodal danému inzerátu důvěryhodnost, udával snímek dokladu redaktorky Válkové za vlastní. Úhrada zálohy byla vždy provedena pomocí anonymního platebního nástroje paysafecard. Ovšem ten, kdo provedl platbu se daného mobilu ani vrácení peněz nedočkal. Editor článku po upozornění redaktorky, daný snímek stáhl z webu. Uvedený podvodník si rychle založil Facebook s jménem redaktorky a samozřejmě připojil její fotografii, a dále pokračoval v nekalém podnikání. Po delší době byl nakonec profil na Facebooku smazán, ale podvedení lidé se i přesto přímo obraceli na redaktorku Válkovou. Před takovými činy je velmi těžké se bránit, proto je dobré zvažovat co chceme zveřejnit. [51]

3.8 Opičí selfie

David Slater je fotograf, který fotografuje volně žijící zvířata. Prostřednictvím agentury Caters News Agency zveřejnil fotografii opičího selfie společně s tiskovou zprávou, kde prohlásil, že mu opice ukradla fotoaparát, aby se vyfotila. Fotografie získala velký obdiv a obletěla celý svět. Vzápětí na to, zmíněný fotograf upravil prohlášení s tím, že skutečnost byla jiná. Opice pořídila snímek v době, kdy nechal fotoaparát stát na stativu a odháněl jiné opice. Následně tyto fotografie zveřejnil web Wikimedia Commons a to bez souhlasu fotografa s odůvodněním, že se jedná o volné dílo. Fotografie je dílo autora jiného než lidského původu a na takové dílo se autorská práva na nikoho nevážou. Organizace PETA, která bojuje za práva zvířat, začala požadovat, aby autorská práva k pořízené fotografii byla přiznaná danému vyfocenému makakovi.

Každý stát poskytuje vytvořeným dílům jinou autorskou ochranu. Bernská úmluva, jak již bylo zmíněno v kapitole 2.1, a jiné mezinárodní úmluvy stanoví základní ochranu ve většině států světa stejnou, ale rozdíly existují. [26] [27] Jiný úhel pohledu má jurisdikce v USA a jiný v České republice nebo v Indonésii. Spor, který vznikl mezi fotografem Davidem Slaterem a organizací PETA probíhal u soudů v USA. Pro splnění podmínek autorské ochrany v USA je podmínkou to, že dílo musí být výtvorem autora neboli dílo musí být odrazem

osobnosti autora. V tomto případě by se muselo autorství přiznat zvířeti, což je problematické. Další podmínkou pro autorskou ochranu v USA je autorský přínos, to už David Slater splnil tím, že fotoaparát nastavil a vložil nemalé finanční prostředky pro pořízení této fotografie. Z tohoto úhlu pohledu je již podmínka splněna a na území USA je tato fotografie autorsky chráněna, ale dosavadní judikatura soudů USA na to neudává jednoznačnou odpověď. Pro fotografa Davida Slatera představuje fotografie jako taková, zdroj obživy, obzvláště když musel kvůli zmíněné fotografii podstoupit cestu do Indonésie a vynaložit nemalé finanční náklady. Pokud by se daný spor odehrával na území Evropské unie, spadala by fotografie pod směrnici č. 2006/116/ES [15], kdy všechny fotografie na území členských států EU jsou chráněny jako autorovým vlastním duševním výtvorem. [33] V českém právu to představuje původnost, což znamená, že opičí selfie může být fotografovým autorským dílem. Selfie opice vyjadřuje Slaterovou osobnost už tím, jak umístil stativ, nastavil světlo a vybral danou atmosféru k fotografování. Také v této směrnici je zohledněno to, že Slater musel ze spousty fotografií vybrat tu nejlepší. Autorský zákon v České republice považuje pouze člověka za autora. Během sporu se nakonec Slater domluvil s danou organizací na mimosoudním vyrovnání. Zavázal se k zasílání části zisku z dalších opičích fotografií organizacím, které se zabývají ochranou makaků chocholatých. [52]

S podobnými případy, kdy se zvíře samo vyfotí, se často nesetkáváme, ale s vývojem technologií a umělé inteligence je na místě se těmito problémy, jako jsou díla vytvořená samotnými technologiemi zabývat.

Obrázek 8: Selfie opice [52]

Pomocí několika vybraných mediálně známých příkladů, které jsou dohledatelné na internetu si tak dokážeme představit, jak je tato problematika rozsáhlá. Dokonce ani mediálně známé osobnosti se těmto praktikám nevyhnou, ba naopak je tato praxe na ně cílená. Je to jen stručné nastínění toho, jak je možné sdílenou digitální fotografií zneužít a využít v cizí prospěch.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 MODELOVÉ SITUACE

Kapitola Modelových situací nastiňuje problematiku digitální fotografie v běžných životních situacích. Popisuje příklady, se kterými se v současnosti může setkat každý uživatel, který využívá internetové sítě a vkládá na ně digitální fotografie, ať už své či jiných osob. Potýká se s problémy s fotografováním a pořizováním podobizny nejen dospělých, ale hlavně dětí, které se neumějí bránit.

Tato sekce je rozdělena na jednotlivé části, a to podle toho, jak se lidé nevhodně chovají na sítích a jaké problémy jsou řešeny v souvislosti s digitální fotografií obecně. První část s názvem Situace nevhodného chování na sociálních sítích nastiňuje, jak mohou někteří uživatelé internetu zneužít běžnou digitální fotografii neznámých osob, či dokonce jejich blízkých. Další část s názvem Rozdíl v účelu pořízení fotografie a náhledu na zákon se zabývá pořízením digitální fotografie z pohledu účelu následného použití této fotografie. Dále na ni navazuje část s názvem Děti a digitální fotografie, která se soustředí na focení dětí z pohledu zákona a šikany. Na konci této části je uvedena analýza, jak jsou děti ochotné s kýmkoliv sdílet své osobní údaje na sociálních sítích, kterou provedli odborníci z Univerzity Palackého v Olomouci. Poslední část této kapitoly se zabývá sdílením fotografií dětí svými rodiči a příbuznými. Jedná se o nárůst těchto případů, kdy děti, které jsou zachycené na digitální fotografii, často v nelichotivé situaci, se domáhají smazání těchto fotografií ze sociálních sítí. Mnohdy se tyto případy dostanou až k soudu. Kapitulu uzavírá zamyšlení nad tímto fenoménem, kdy rodiče bezhlavě a s nadšením zveřejňují digitální fotografie svých ratolestí a neuvědomují si, že děti vyrostou a nemusí se jim tyto fotografie líbit.

4.1 Situace nevhodného chování na sociálních sítích

Příklad 1

Manželka se manželovi nabourala do Facebooku a začala šířit jeho fotografie třetí osobě. Všechny Facebookové účty podléhají ochraně a neoprávněný vstup do soukromého účtu může být ohodnocen jako trestný čin. Pokud tomuto chce manžel zabránit, musí podat trestní oznámení na pobočce Policie České republiky. [53]

Příklad 2

Muž, který měl s přítelkyní spoustu fotografií, které si pořídili společně a nyní se s přítelkyní rozešel, chce pomocí těchto fotografií řešit vrácení půjčených peněz. Fotografie a záznam chatu chce využít při soudním sporu, protože expřítelkyně výzvy ignoruje a vrácení peněz oddaluje. Je nutné znovu upozornit na to, že bez souhlasu nemůže nikde nikdo komunikaci

či fotografie zveřejňovat. Ovšem v soudním sporu se jak komunikace či fotografie použít může, protože se jedná o soudní spis, který není veřejný. Soud rozhodne, zda je v daném případě důležitější objasnění věci či ochrana osobních údajů. [54]

Příklad 3

Žena neoprávněně stahovala a upravovala informace expřítelkyně jejího bratra na profilu Facebooku. Dokonce expřítelkyni změnila i přístupové heslo k jejímu profilu. Jako důvod uvedla, že se její rodina nemohla potkávat s dcerou bratra. Expřítelkyně se však obrátila na Policii České republiky s tím, že jí někdo ukradl účet na Facebooku. Podle IP adresy byla dotyčná žena, která neoprávněně stahovala a upravovala profil Facebooku dohledána a byla obviněna z neoprávněného zásahu do Facebookového profilu jiné osoby. Hrozí jí až dva roky vězení. [55]

Příklad 4

Dva muži se nabourali do Facebookového profilu svého spolupracovníka a bez jeho vědomí posílali různým lidem zprávy se sexuálním podtextem. Ze začátku šlo jen o žert, jak prohlásili. Muži vytvořili profil ženy, která měla mít zájem o vztah na internetové seznamce. Měla oslovit a vylákat spolupracovníka na schůzku. Tito muži se svým nápadem začali bavit a zábavu vystupňovali tak, že získali přihlašovací údaje k profilovému účtu spolupracovníka, a dokonce i za něho komunikovali. Mužům za jejich chování hrozí až tříletý trest vězení. [56]

Příklad 5

Bývalá přítelkyně, které je 16 let vyhrožuje svému bývalému příteli, kterému je 22 let, že na něho podá trestní oznámení, protože vlastní její polonahé fotografie. Tyto fotografie sice poslala dobrovolně nebo je nafotili společně, ale nyní ho vydírá z přechovávání dětské pornografie. Pokud by došlo k tomu, že by expřítel vyhrožoval expřítelkyni, že zveřejní, či zpřístupní tyto fotografie třetí osobě, jako například rodičům, šlo by o jednání za účelem poškození pověsti nebo donucení k nějaké činnosti, jedná se o přestupek nebo dokonce jde o trestný čin. [57]

Příklad 6

Podnikatel připravuje projekt na Facebooku, který je postaven na hodnocení fotografií. Projekt je vytvořen pro každého tak, aby mu mohli ostatní uživatelé ohodnotit jeho fotografii. Tato skutečnost probíhá tím způsobem, že dojde k vyplnění formuláře a vložení fotografie do aplikace. Obvykle to bývá fotografie, kde je zachycen obličej. Vše je dobrovolné. Vzhledem k tomu, že se vše bude realizovat na internetu, kde právo ještě zaostává, není možné dokonale chránit fotografie před zneužitím cizí podobizny. Dokonce nelze ověřovat

totožnost uživatelů. Důležité v tomto případě je, aby každý uživatel správně vyplnil vstupní formuláře a potvrdil správnost uvedených údajů. Dále je důležité, aby každý uživatel poskytl souhlas ke zpracování jeho osobních údajů a dále odsouhlasil, že na jeho vložené fotografii je on sám nebo má souhlas s oprávněním použít tuto fotografii s podobiznou někoho jiného. Na Facebookové stránce je také nutné uvést upozornění na negativní právní následky při zneužití cizí podobizny s tím, že při odsouhlasení údajů dochází k zpracování e-mailové a IP adresy jeho počítače. Při porušení práv na ochranu osobních údajů je tak možné dohledání a identifikace uživatele zneužívajícího cizí podobizny. Tímto se zabývá občanský zákoník v § 84. [58]

Podle výše uvedených příkladů můžeme konstatovat, že je velmi důležité si pokaždé rozmyslet s kým, jak a za jakým účelem se fotíme. Nikdy nemůžeme tušit, jak může být pořízená fotografie použita či zneužita. Nikdy své fotografie neposílat někomu, koho opravdu neznáme a i přesto, že ho známe si uvědomit, že zasláním fotky dáváme tomu druhému možnost ji zneužít.

4.2 Rozdíl v účelu pořízení fotografie a náhledu na zákon

Příklad 1

Fotografie, kterou nám znázorňuje obrázek 9 níže, byla pořízena při měření rychlosti dopravní kamerou a není považována za autorské dílo. Fotografii pořídil automat, proto nesplňuje zákonné podmínky pro duševní činnost. Odlišná situace bude u fotografie, která vypadá úplně stejně, ale byla pořízena fotografem se záměrem zachytit vzhled ulice. Taková fotografie již spadá pod autorský zákon, protože se na fotografii podílel autor, který použil duševní činnost při tvorbě a rozhodování, jak ulici vyfotografuje. [59]

Obrázek 9: Provoz, kamera hl. m. Prahy v Černokostelecké ulici [59]

Příklad 2

Na veřejnosti dojde k přestupku a někdo tento přestupek vyfotografuje pouze k doložení na Policii České republiky, nedochází tak k porušení práva. Občanský zákoník v § 86 jasně stanoví, pokud máme zákonný důvod, můžeme pořídit fotografii, ale musíme pořízenou fotografii předat přímo polici. Fotografie se špatně zaparkovaným automobilem tak nikde nesmíme zveřejňovat, pouze předat Policii České republiky k šetření. Pouze takto se vyhneme problémům. [60]

Příklad 3

Nezisková společnost využívá cloudový program, kde soustřeďuje všechny informace o svých zaměstnancích a nyní vyžaduje k jménu připojit fotografii a vše zveřejnit na cloudovém firemním programu. Jeden zaměstnanec nesouhlasí se zveřejněním fotografie. Vzhledem k tomu, že je podobizna fyzické osoby osobním údajem, záleží na tom, o jaký zájem společnosti jde. Občanský zákoník v § 84 a § 85 se zabírá problematikou pořizování a zveřejňování fotografií. GDPR ustanovuje, že zpracování osobních údajů je zákonné, pokud se jedná o účely oprávněných zájmů příslušného správce nebo třetí strany. Což znamená, že zveřejnění fotografie musí být v souladu s platnou právní úpravou. Požadavek na zveřejnění může být považován za oprávněný, pokud se jedná o fotografie klíčových pracovníků. Pokud se jedná pouze o zveřejnění všech zaměstnanců, je tento požadavek neoprávněný. Společnost může fotografie zveřejnit pouze s výslovným souhlasem zaměstnanců a udělení tohoto souhlasu nemůže jakkoli vynucovat. Pokud si nejsme jisti, jak máme postupovat, můžeme se obrátit na Úřad pro ochranu osobních údajů, viz www.uoou.cz. [61]

Příklad 4

Fotograf se soustředí na fotografování zvířat jako jsou koně, kočky a psi. Pokud chce tyto fotografie prodat k použití na pohlednici nebo kalendáře, je to podle zákona beztrestné. Samotné fotografování zvířat není upraveno žádným právním předpisem. Občanský zákoník pojednává o právu na ochranu osobnosti, ale pořízení fotografie cizího zvířete nepředstavuje zásah do osobnostních práv majitele tohoto zvířete, obzvláště pokud fotografie byla pořízena na veřejném místě. Je důležité dávat pozor na to, aby nebylo možné zvíře identifikovat a spojit fotografii s majitelem. Také je vhodné neuvádět u názvu fotografie souvislost s majitelem zvířete, tak aby nebylo narušeno soukromí majitele. Pokud vyfotíme pouze zvíře, nezasahujeme tak do vlastnického práva a autor této fotografie může beztrestně tuto fotografii zveřejnit. [62]

Focení všeho kolem nás je běžnou záležitostí, ovšem málokdo věnuje pozornost tomu, aby pořízené fotografie nevytvořil protizákonně. Z výše uvedených příkladů však můžeme

prohlásit, že je velmi důležité, za jakým účelem danou fotografii pořizujeme. Pokud pořizujeme fotografii jen pro své účely, nemusíme se ničeho bát, ovšem pokud pořizujeme fotografii s nějakým plánem, je dobré se zamyslet nad tím, zda nezasahujeme do osobního vlastnictví a práv druhých lidí.

4.3 Děti a digitální fotografie a video

Příklad 1

Rodiče si nepřejí, aby jejich malé děti kdokoliv a jakkoliv fotil. Nechtějí, aby cizí lidi vlastnili fotografie jejich dětí. Pořizování záznamu a fotografování dětí i přes výslovný zákaz rodičů není trestným činem, ovšem nesmějí být veřejně použity. Pokud zachycení podoby je takové, že je možné určit totožnost, je nutné mít svolení, a to v případě dětí se jedná o rodiče. Z výše uvedených pravidel existují výjimky, a to v případě zákonných licencí, kdy se může podobizna bez svolení člověka pořídít nebo použít přiměřeným způsobem k vědeckému účelu. Doporučení v této souvislosti je, v případě pochybnosti obrátit se na Úřad pro ochranu osobních údajů s podnětem k prověření. [63]

Příklad 2

Firma v rámci školního focení vyfotila děti ve sportovním dresu. O focení rodiče předem nebyli informováni. Děti se ve škole musely nechat vyfotografovat a poté přinesly fotografie domů s tím, že pokud je nechtějí, mají je vrátit zpět. Rodiče ovšem nemají jistotu, zda fotografie jejich dětí budou opravdu vymazány. Tento problém je upraven v občanském zákoníku, který říká, že obrazové snímky mohou být pořízeny a použity pouze se svolením dané fyzické osoby. Bez svolení mohou být fotografie pořízeny pouze k úředním, vědeckým a uměleckým účelům. Rodič může žádat školu a danou firmu, aby mu vysvětlili a následně prokázali zničení pořízených fotografií. [64]

Příklad 3

Spolužáci natočili video o svém spolužákovi, který má snahu vyřešit matematický příklad u tabule a nejde mu to. Všichni spolužáci se soustředí na svého spolužáka, který si neví rady, a nakonec se dokonce nad celou situací rozpláče. O přestávce si spolužáci dělají legraci a pouští video pořád dokola, dokonce toto nahrané video přidávají na Facebook. Video má po nějaké chvílce vysoký počet zhlédnutí a je dokonce několikrát sdílené, čímž dochází k šíření obsahu po síti. Daný spolužák se hroutí a odmítá chodit do školy. Pokud někdo úmyslně distribuuje takto pořízené fotografie nebo videa, tak má dotčená osoba plné právo žádat o okamžité smazání. Je třeba jednat rychle, než dojde k rozšíření. Pokud nedojde po žádosti o

smazání, je třeba vše oznámit škole a společně tuto stížnost předat na Policii ČR. Mluvíme tady o kyberšikaně. [65]

Příklad 4

Je jí 16 let, a právě se rozešla se svým přítelem. Rozchod prožívala velmi špatně, cítila se opuštěně a s kamarády, kteří ji připomínali přítele, nechtěla udržovat další kontakt. Celý volný čas trávila na síti. Právě na Facebooku si ji přidal do přátel Petr, který o sobě tvrdil, že mu je teprve 18 let. Petr jí rozuměl, rozebíral s ní všechny její pocity a problémy. Přišel den, kdy jí Petr poprosil o fotografii, poté o fotografii ve spodním prádle, a nakonec přišla žádost o fotografii bez spodního prádla. Nastala doba, kdy jí Petr začal vydírat a vyhrožoval jí, že pokud mu takovou fotografií nepošle, zveřejní všechny předešlé fotografie, které mu kdy poslala. Uvědomila si, jak byla hloupá, že tak intimní fotografie poslala někomu, koho vůbec neviděla a nezná ho. Opět tady platí to, že pokud někdo takto pořízené fotografie rozšiřuje, má dotčená osoba plné právo žádat o jejich smazání. Je třeba rychle jednat, než se fotografie nebo video bude dál šířit. Pokud nedojde po žádosti o smazání, je nutné se obrátit na poskytovatele nebo správce webové stránky či veškeré informace předáme Policii České republiky. V tomto případě se jedná o tzv. kybergrooming. [66]

Příklad 5

Kamarádky se dohodly, že si spolu založí módní blog. Lidé začali tento blog číst a byli nadšení z jejich fotek. Kamarádky tedy začaly přidávat fotografie a popisovat své životy. Našel se jeden sledovatel, který začal být věrným fanouškem blogu, jednalo se o spolužáka z vedlejší třídy. Po nějakém čase si kamarádky začaly uvědomovat, že tohoto spolužáka pořád potkávají. Začalo to být otravné a přemýšlely nad tím, jak je možné, že je všude, kde jsou ony. Poté kamarádkám došlo, že díky blogu, kam vkládají o sobě vše, může zjistit jejich zvyky každý. Vkládáním oblíbených míst daly možnost nejen danému spolužákovi, ale i ostatním, aby věděli, kde a kdy je můžou zastihnout. O kyberstalkerovi nikdo nemusí vůbec tušit. Ten se obvykle pokusí nabourat do osobních účtů, aby měl tak přehled o veškerém soukromí. V tomto případě se jedná o kyberstalking. Pokud dojde k obtěžování, je třeba dotyčného zablokovat, nereagovat a neozývat se. Pokud dál dochází k nepříjemnému kyberstalkování, je na čase vše oznámit dospělým a Policii ČR. [65]

Příklad 6

Obžalovaný jednadvacetiletý mladík přes sociální sítě, zejména přes Facebook a Skype zneužil přes čtyři desítky nezletilých dívek, některým ještě nebylo patnáct. Obžalovaný si zakládal smyšlené profily a navazoval kontakty s dívkami ve věku od 7 do 24 let. V první fázi z oslovených dívek mámil erotické fotografie a když mu je poslaly, začal je vydírat tím, že

zveřejní tyto fotografie na sítích. Své požadavky posunul až na pornografii. Obžalovaný byl pro zločin sexuálního nátlaku, ohrožování výchovy dítěte, výrobu a jiné nakládání s dětskou pornografií, navazování kontaktů s dítětem a vydírání odsouzen. [67]

V prostředí internetu je zcela běžné uvádět na profilu osobní údaje, které jsou poté poměrně jednoduše dohledatelné. Pro sexuální útočníky je tak jednoduché si vytvořit databázi obětí, které chtějí manipulovat, vydírat či sdílet s dalšími útočníky. Výsledky vědecké práce, které najdeme v tabulce číslo 1 [68] nastiňují, co všechno jsou děti schopné s kýmkoliv sdílet.

Tabulka 1: Přehled sdílených informací dětmi [68]

	Osobní údaje zveřejněné dětmi na internetu	
	<i>Četnost</i>	<i>Rel. četnost (%)</i>
Jméno a příjmení	5082	89,55
Fotografie obličeje	3801	66,98
Email	3692	65,06
Telefonní číslo	1670	29,43
Adresa školy	932	16,42
Kontaktní údaje k Skype, Viber apod.	884	15,58
Adresa bydliště	605	10,66
Žádný	254	4,48
Heslo k emailovému účtu	174	3,07
Rodné číslo	87	1,53
PIN kreditní karty	34	0,60
Neodpovědělo	23	0,41
N	5675	

Digitální fotografie je hned na druhém místě po jménu a příjmení v informacích, které jsou děti schopné sdílet s neznámým člověkem. Podle výzkumu Kamila Kopecského, Reného Szotkowského a Pavly Dobešové [68] je sdílení fotografie obličeje velmi oblíbené nejen u dětí, ale i u dospělých. Nejčastěji jsou zveřejňovány na sociálních sítích jako je Facebook a Instagram. V oblasti internetu je fotografie nejrizikovější osobní údaj, který lze nejsnáze zneužít. Děti nejsou obvykle varovány před zadáváním údajů na sítích, a proto jsou jednoduchým cílem predátorů. Stále se objevují nové a nové případy zneužití fotografií dětí.

4.4 Sdílení fotografií dětí svými rodiči a příbuznými

Příklad 1

Vlastní dcera poslala svou matku k soudu za sdílení fotografií jejich dětí na Facebooku a Pinterestu. Spor vznikl, když babička začala sdílet fotografie svých vnoučat na sítě Facebooku a Pinterestu bez souhlasu jejich matky. Dcera několikrát svou matku požádala o stažení těchto fotografií, ale její matka je však odmítla smazat. Dcera celou situaci řešila soudem. Soud nakonec nařídil babičce smazat fotografie a udělil ji pokutu 50 eur za každý den prodlení. [69]

Příklad 2

Martin Konopásek, který byl v rámci točeného dokumentárního filmu odhalen před soudem přiznal, že přechovával stovky fotografií obnažených dívek. Tento obviněný muž každým rokem vypomáhal na dětských táborech, pobytech na horách, školách v přírodě a snažil se být v blízkosti dětí. Fotografie získával tak, že dívky oslovoval přes sociální sítě a chtěl po nich, aby se svlékly nebo zaslaly intimní fotografii. Dokonce on sám jim zasílal elektronické odkazy na pornografické videa. Konopásek byl za pokusy o přečiny ohrožování výchovy dítěte, jeho zneužití k výrobě pornografie, navazování nedovolených kontaktů s dítětem, šíření pornografie, přečin výroby a jiné nakládání s dětskou pornografií odsouzen na 2 roky do věznice s ostrahou. Rodiče dětí by měli mít přehled, co jejich děti dělají na sociálních sítích. Měli by mít přehled, s kým si píšou, a hlavně o čem si píšou. Je vhodné děti o takových situacích poučit a vysvětlit jim, že výše zmíněné chování kohokoliv není normální a je také velmi nebezpečné. [70]

Příklad 3

Plnoletá dívka dala své rodiče k soudu za to, že na Facebooku zveřejňovali její fotografie, když byla ještě dítě. Po dosažení plnoletosti požádala své rodiče o smazání daných fotografií ze sociálních sítí. Nechtěla, aby její fotografie, které ji zachycují sedící na nočníku nebo jako batole pouze v plence, byly sdílené na sítích. Rodiče ovšem odmítli, protože nechtěli o fotografie přijít a chtěli je sdílet se svými přáteli, kterých je přes 700. Otec prohlásil, že tyto fotografie pro něho představují duševní vlastnictví. Rodiče malých dětí by si měli uvědomit, že přijde čas, kdy budou jejich děti dospělé a nemusí se zveřejněním takovýchto fotografií na sociálních sítích souhlasit. Mohou mít problémy díky takto zveřejněným fotografiím nejen s partnerem, ale i se zaměstnavatelem. Důležité je si uvědomit, že cokoliv sdílíme pomocí sociálních sítí, zůstává uchováváno a je volně dostupné. [71]

Příklad 4

Matka dala k pořízení fotografie chlapce souhlas ještě v porodnici. Fotografie vznikla pro místní regionální noviny, které pravidelně informují o nově narozených dětech. Protože tento chlapec má kurdského otce a jeho jméno působí cizokrajně, stáhla si ji nenávistná stránka WeAreHereAtHome. Uvedená internetová stránka tuto staženou fotografii pověsila na svou zeď Facebooku. Poté co matka chlapce zjistila, že tato fotografie syna je zveřejněná na této Facebookové stránce, podala trestní oznámení. Pod zveřejněnou fotografií se začaly objevovat nenávistné komentáře s urážkami dítěte. Dva lidé, kteří nenávistně komentovali fotografii byli odsouzeni. Matka doufá, že si všichni lidé uvědomí, že jen tak nemohou beztrestně psát nenávistné komentáře. [72]

Focení dětí mnohdy přináší nejen radost, ale i řadu problémů. Ne vždy se musí jednat o jejich focení jinými lidmi než rodiči. S příchodem Facebooku začali rodiče na svých profilových zdech o svých dětech sdílet vše. Od té doby se z dětí stali dospělí lidé a mnohdy jsou překvapeni, jakou mají díky sdílení těchto fotografií digitální stopu. Na dohledatelných fotografiích jsou vyfoceni u bazénu bez plavek, u jídla, kde jsou celí upatlaní a ve spoustě dalších nelichotivých situacích. Takových fotografií je plný internet. Digitální otisk, od malého dítěte má snad skoro každý. Většina rodičů má tendenci sdílet vše o svých dětech, ale neuvědomují si, že svým dětem vytvářejí digitální stopu, která jim zůstane navždy. Tato stopa může být viditelná nejen pro jejich přátele, ale i pro potenciální partnery či zaměstnavatele po celý jejich život. V zahraničí má dokonce takové sdílení fotografií dětí na sociálních sítích název sharenting. Děti mají často jednoznačný názor na tuto činnost a to ten, že žádají své rodiče, aby bez jejich souhlasu žádnou fotografií nezveřejňovali. Jenže někteří rodiče si na sdílení těchto fotografií založili podnikání. Mnohdy finanční přínos ze šíření těchto fotografií na sociálních sítích tvoří podstatnou část rodinného příjmu a sdílení jejich fotografií se nechtějí vzdát.

5 ZNEUŽÍVÁNÍ OBRAZOVÝCH A DALŠÍCH CITLIVÝCH DAT A SOCIÁLNÍ SÍTĚ

Sociální síť neboli social network je určitý virtuální prostor, kde můžeme komunikovat, sdílet videa, informace a fotografie. Přechodem na digitální svět se změnil i způsob sdílení všech věcí, které nás v životě obklopují. Běžně využívané aplikace si můžeme rozdělit podle účelu. Některé jsou vyloženě určené spíše k dlouhodobému ukládání a organizaci fotografií s případným sdílením a některé jsou určené především k rychlému sdílení fotografií. V současné době jako nejznámější a nejpopulárnější způsob pro rychlé sdílení fotografií jsou sociální sítě jako je Facebook, Flickr, Instagram, Pinterest, Snapchat, Twitter či WhatsApp. Obrázek 10 znázorňuje oblíbenost sociálních sítí v celém světě. [73]

Obrázek 10: Oblíbenost sociálních sítí ve světě [74]

Facebook, který uvádím jako první je nejznámější, a přesto mnoho lidí nezná jeho přístup ke sdílení fotografií a informacím na jeho platformě.

5.1 Facebook

O Facebooku můžeme prohlásit, že je to jedna z nejznámějších sociálních sítí na internetu, kterou v roce 2004 vytvořil M. Zuckerberg. Sociální síť, někdy také označována jako platforma, je jedna z největších komunit v prostředí internetu. Její základna neustále roste a

dávno překročil hranici dvě miliardy přihlášených uživatelů. Logo Facebooku můžeme vidět na obrázku 11 níže.

Obrázek 11: Logo Facebooku [19]

Facebook umožňuje svým uživatelům nejen komunikovat s přáteli, posílat multimediální obsah, různé webové aplikace, ale také sdílet digitální fotografie. Je dostupný pro všechny, kteří mají přístup na internet a zaregistrují se. Založí si profil a poté mohou kontaktovat všechny, kteří se stejně zaregistrovali. Všechny kontakty jsou v sociální síti Facebooku nazývány přáteli. Ovšem je jen na nás, koho si mezi své přátele Facebooku přidáme. A právě proto se Facebook stal tak oblíbeným, každému přihlášenému uživateli umožňuje být v kontaktu se všemi členy rodiny, přáteli či známými i přesto, že jsou na stovky kilometrů daleko. Slogan této sociální sítě má snahu oslovit všechny, kteří se pohybují na internetu. Facebook shromažďuje o svých uživatelích různé typy informací, veškerou komunikaci, informace uvedené při registraci účtu, i sdílený obsah. Odpovědnost však plně přenáší na uživatele, kde jim dává možnost vybrat si, které informace chtějí zveřejnit na svém Facebookovém profilu. To všechno jsou informace, kterých jsme si vědomi, ovšem existují i další informace, které si málo kdo z uživatelů Facebooku uvědomuje. Jedná se o informace o daném zařízení, s kterým pořizujeme a uchováujeme fotografie. Pro naše soukromí je důležité si uvědomit, že poskytnutý obsah a údaje na platformě Facebooku jsou shromažďovány. Získané informace platforma využívá k přizpůsobení funkcí daného uživatele, jako je například kanál vybraných příspěvků a reklam, poskytování návrhů, o které by mohl daný uživatel mít zájem. Facebook také shromažďuje informace z počítačů, telefonů, připojených televizí a dalších zařízení připojených k internetu, které daný uživatel používá. Mezi informace, které z těchto

zařízení získává jsou například vlastnosti zařízení, operace zařízení, identifikátory, signály zařízení, data z nastavení zařízení, síť a připojení k ní a data souborů cookies. O všech těchto shromažďovaných informací Facebooku nikdo moc neví, protože si málo kdo pozorně přečte podmínky služby při zakládání účtu. Nejčastěji sdílenou informací na Facebooku je fotografie. V úvodu podmínek této platformy se dozvíme, že podle zákona nepřechází po nahrání fotografií práva na Facebook a stále ke všem nahraným fotografiím i po sdílení dále držíme veškerá práva. Ovšem Facebook dále uvádí, že okamžikem nahrání fotografie udělujeme nevýhradní, převoditelnou, dále licencovatelnou, bezplatnou a celosvětovou licenci k hostování. Dále k používání, distribuci, úpravě, spouštění, kopírování, veřejnému předvádění nebo vystavování, překladu a vytváření odvozených děl k vašemu obsahu. Z toho vyplývá, že si Facebook může se všemi sdílenými fotografiemi dělat téměř co chce. Zjednodušeně se jedná o to, že při využívání této platformy, se budou neustále vytvářet kopie všech sdílených děl, které podléhají autorským právům. Licence Facebooku je formulovaná podle některých odborníků tak, že Facebook má teoreticky možnost všechny sdílená díla používat i komerčně. Pokud se tedy rozhodneme, že nechceme, aby Facebook jakýmkoliv způsobem nakládal s našimi fotografiemi, můžeme kdykoliv náš obsah odstranit z našich systémů a licence pozbude svou platnost. Pouze však za podmínky, že mezitím, co jsme zveřejnili naše fotky, někdo jiný, samozřejmě v souladu s udělenou licencí, fotky nepoužil. V tomto případě licence trvá dále. Pokud tedy fotografie smažeme a někdo je mezitím použil, má k těmto fotografiím Facebook licenci do té doby, dokud tyto fotky nesmaže i tento člověk. Pokud naše fotografie měla úspěch a využilo ji více lidí, je téměř nemožné ukončit u těchto fotek licenci Facebooku. [19]

Přehled zakázaných činností Facebooku [19] [75]:

- Obsah, který znázorňuje nahotu nebo je sexuálně vyzývavý.
- Nenávistné projevy, věrohodné výhrůžky nebo přímé útoky na jednotlivce či skupinu osob. Obsah znázorňující sebepoškozování nebo zbytečné násilí.
- Falešné a podvodné profily.
- Spam.

Facebook dává všem prostor se svobodně vyjádřit, ale je si vědom, že dává prostor i k zneužívání a projevuje snahu o [19] [75]:

- Autentičnost – dohled nad autenticitou, tak aby nedocházelo ke zkreslování informací.

- Bezpečnost – cílem je vytvořit bezpečné místo tím, že se odstraňuje rizikový obsah, který může ohrozit, zastrašit, vyloučit či umlčet lidi.
- Soukromí – snahou je chránit soukromí a informace jednotlivců tak, aby mohli být sami sebou. Mohou si vybrat jak a kdy budou daný obsah sdílet na Facebooku.
- Důstojnost – Facebook prosazuje rovnost v důstojnosti a právech všech lidí.

5.2 Instagram

Instagram je americká sociální síť, která se soustředí na zveřejňování fotografií a videa na předem vytvořeném profilu, podobně jako známější Facebook nebo Twitter. První vydání Instagramu, které se datuje k říjnu 2010, bylo původně určené pro mobily iOS a na Android se dal instalovat až o dva a půl roku později. Logo Instagramu můžeme vidět na obrázku 12 níže.

Obrázek 12: Logo Instagramu [20]

Instagram se hned stal oblíbenou aplikací i proto, že svým registrovaným uživatelům umožňuje upravit pořízené fotografie pomocí filtrů. Před nahráním fotografie na účet, se nabízí možnost jednoduše libovolnou fotografii upravit, vyladit barvy, použít filtry a oříznout ji podle potřeby. Instagram také nastavil algoritmus, který zobrazuje fotografie podle důležitosti a času. Instagram umožňuje zveřejněné fotografie a videa označit a popsat tzv. hashtagy, díky kterým pak můžeme tyto fotografie uspořádat nebo vyhledávat. Pomocí vhodně zvolených hashtagů k vlastním fotografiím tak můžeme získat více sledujících. Rozdíl mezi Instagramem a Facebookem je také v tom, že se na Instagramu mohou přidané fotografie různě komentovat. Instagram oproti Facebooku není primárně určen ke komunikaci, ale

právě pro sdílení zážitků. Sledující obvykle na této síti vyhledávají zajímavé fotografie, nevtipné zprávy. Velkou sledovanost mají obvykle známé osobnosti, jako jsou herci, zpěváci, sportovci či modelky. Instagram je také dobře propojen s dalšími sociálními sítěmi a poskytuje možnost rychlého odeslání příspěvku jak na Facebook, tak i na Twitter. Nabízí neustále se zvětšující nabídku různých funkcí k úpravě fotek a videí. Instagram vyvíjí snahu o to, aby jeho sociální síť byla stále autentická a bezpečným místem pro její uživatele. Klade důraz na to, aby její uživatelé zveřejňovali pouze vlastní fotografie a videa a dodržovali příslušné zákony. [20]

Přehled zakázaných činností [20] [76]:

- sdílení fotografií a videa, která nejsou naše nebo nevlastníme výslovný souhlas ke sdílení.
- zveřejňování fotografií a videa, která nejsou vhodná. Z bezpečnostních důvodů může dojít k odebrání snímků, které znázorňují nahé či ne zcela oděné děti.
- vydávání se za někoho jiného a vytvářet tak účty za účelem porušování zásad Instagramu a klamat tak ostatní uživatele.
- nedodržování zákonů v oblasti terorismu, organizovaném zločinu nebo nenávistných skupin. Obsah je odebrán, pokud se pokouší obchodovat s lidmi, drogami a zvířaty. Dojde také k odebrání účtu, který propaguje online hazardní hry, online vědomostní či dovednostní hry o skutečné peníze.
- nerespektování ostatních členů Instagramu. Příspěvky, které představují výhrůžky, nenávistné projevy či ponižování jsou odstraňovány.
- navíc je doporučeno zveřejňovat mediálně zajímavé události s rozvahou. Pokud takovou fotografii sdílíte pro podporu či odsouzení toho, co fotografie znázorňuje, je doporučeno fotografii opatřit popiskem s varováním před realistickým vyobrazením násilí.

5.3 WhatsApp

WhatsApp je aplikací, kterou aktuálně používá přes dvě miliardy lidí. Tato aplikace nabízí jednoduché a bezpečné hovory, posílání zpráv, ale také možnost poslat fotografii či video po celém světě. Název aplikace vznikl z anglické fráze What is up?, což v českém jazyce znamená, Co je nového?. Tato aplikace vznikla jako alternativa k SMS zprávám. Logo WhatsAppu můžeme vidět na obrázku 13 níže.

Obrázek 13: Logo WhatsApp [21]

V současné době je tato aplikace čím dál více využívána k odesílání a přijímání nejrůznějších médií, jako jsou fotografie, videa, různé formáty dokumentů a hlasové hovory. Tato aplikace nyní spadá pod Facebook. Důvodem, kdy dojde k zablokování účtu může být shromažďování osobních údajů, jako jsou telefonní čísla a profilové obrázky. WhatsApp dokonce hlídá automatizované rozesílání hromadných zpráv, kdy toto považuje za spam a uživatele zablokuje. K blokaci také dojde, když uživatel používá nevhodné přezdívky. WhatsApp nabízí dokonce možnost poslat fotografii danému příjemci s funkcí View Once, kdy se fotografie zobrazí jen jednou a poté se smaže. Tato funkce má napomoci posílání jednorázovým nebo citlivým informacím tak, že se tyto informace v telefonu příjemce této zprávy neukládají a nelze je přepsat ani sdílet. Dokonce tato funkce chrání informace i před tím, když je příjemce do 14 dnů od odeslání nezobrazí, už se k nim nedostane. WhatsApp chce touto funkcí View Once posilovat ochranu soukromí všech uživatelů této aplikace. Je ovšem pravdou, že i takováto ochrana má své mantinely, protože příjemce si může pořídit screenshot nebo pořídit záznam poslaných informací druhým telefonem. Aplikace WhatsApp myslela na soukromí svých uživatelů i jinak a do aplikace zabudovala koncové šifrování. Toto šifrování slouží k tomu, aby všechny sdílené zprávy, fotografie, videa, hlasové zprávy, dokumenty či hovory neskončily tak jednoduše v cizích rukou. Odeslaný obsah díky tomuto koncovému šifrování může číst pouze odesílatel a příjemce. Dokonce ani aplikace WhatsApp nemá k obsahu přístup. Kódování se provádí automaticky. Aplikace WhatsApp si klade za cíl, chránit všechny zprávy, které posíláme nebo přijímáme v jejím prostředí. Funkce View Once přispívá s výše uvedenou kontrolou nad soukromím tím, že při otevření fotografie v chatu zajistí její následné zmizení. [21] [77]

Facebook, Instagram a WhatsApp spadají do platformy Meta Platforms Ireland Limited a používají zásady používání dat, které jsou skoro téměř stejné. Znovu je dobré zdůraznit, že společnost Meta zpracovává a shromažďuje informace o tom, co děláte na platformě, všechny údaje a obsah, který sdílíte a které jste uvedli při registraci účtu. Také sem patří informace o poskytovaném obsahu jako jsou metadata a informace v něm uvedené. Konkrétně o fotografii tato platforma shromažďuje informace o místě a datu pořízení souboru, obsah a typ fotoaparátu k navrhnutí masky a filtrů. Zaznamenává četnost a čas využívání produktů, způsob a funkce vašeho fotoaparátu. Automaticky je zpracováván obsah komunikace. Všechny informace typu zdraví, filozofického přesvědčení, náboženského vyznání spadají pod zvláštní ochranu podle zákonů a předpisů EU, jak již bylo uvedeno v Teoretické části této Bakalářské práce.

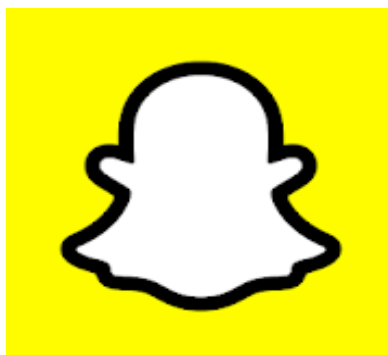
Společnost Meta také shromažďuje informace o zařízení z počítačů, telefonů, připojených televizí a ostatních zařízení, které jsou připojené k internetu. Získává z nich informace typu [19] [20] [21] [78]:

- Vlastnosti zařízení: jaký operační systém používáme, verze hardwaru a softwaru, stav baterie, síla signálu, dostupné místo v úložišti, typ prohlížeče, názvy a typy aplikací a souborů a pluginy.
- Operace zařízení: informace o operacích a chování prováděném v zařízení. Dokonce sbírá informace, zda je okno v popředí nebo v pozadí a jak pohybujete s myší, aby dokázali odlišit, zda jde o osobu nebo počítačový program bot.
- Identifikátory: jedinečné identifikátory, ID zařízení a další identifikátory pro zjištění aplikací, které používáte, ID zařízení v aplikacích.
- Signály zařízení: signály Bluetooth a informace o přístupových bodech pro síť Wi-Fi v okolí, bezdrátových signálech a mobilních vysílačích.
- Data z nastavení zařízení: informace, které jste povolili získávat nastavením zařízení, jako je GPS, fotoaparátu nebo fotografií.
- Síť a připojení: údaje jako například název vašeho mobilního operátora nebo poskytovatele internetu, jazyk, časová zóna, telefonní číslo mobilního telefonu, IP adresa, rychlost připojení a v některých případech také informace o dalších zařízeních v blízkém okolí nebo připojených do vaší sítě.
- Data souborů cookie: představují data uložená v zařízení, včetně nastavení a ID souborů cookie. Další informace o tom, jak používáme soubory cookie.

O Facebooku můžeme prohlásit, že je otevřený a vše nechává na svých uživatelích, přenáší na ně zodpovědnost. Pokud si uživatel nenastaví omezení tak jak chtějí oni, je jejich obsah plně dostupný všem. Co se týká Instagramu, ten má ve srovnání s Facebookem přísnější zásady používání dat, které požaduje po svých uživatelích a klade velký důraz na jejich dodržování. WhatsApp také myslí na soukromí uživatelů pomocí šifrování a snaží se chránit všechny zprávy uživatelů, jak posílané, tak přijímané.

5.4 Snapchat

Jedná se o aplikaci s ikonou ducha na žlutém pozadí, tak jak to znázorňuje obrázek 14 níže.

Obrázek 14: Logo Snapchat [22]

Tato aplikace si získala popularitu hlavně u mladých lidí, kteří posílají různé fotografie a podle prohlášení aplikace, se takové fotografie nikam neukládají a nedají se nějak zneužít. Aplikace Snapchat je vyloženě vytvořená k sdílení fotografií v daném momentu. Taková momentka se objeví danému příjemci pouze na deset vteřin a potom se automaticky vymaže. Odpovědět na zaslanoou fotografii můžete pomocí fotografie, textem nebo videem. Snapchat také nabízí funkci Snapchat stories, která představuje vytváření příběhů z fotografií a tady je také nastavená časová doba, po kterou můžeme tento příběh sledovat. Snapchat počítá s tím, že se najdou uživatelé, kteří si danou fotografii chtějí vytisknout nebo pomocí aplikace screenshot vyfotit. Pokud se kdokoliv k takovému činu rozhodne, odesílatel dané fotografie se tuto informaci dozví. Ovšem jsou už známé možnosti, jak toto obejít, tak aby se to odesílatel nebo aplikace nedozvěděli. Snapchat prohlašuje, že jeho servery automaticky odstraňují po zobrazení všechny zaslanoé fotografie. Pokud zaslanoé fotografie nebyly otevřenoé, jsou po 30 dnech i ty neotevřenoé smazány. [22] [79]

Snapchat na druhou stranu poskytuje dobré prostředí pro kyberšikanu, protože všechny výhružné zprávy, či fotografie po přečtení zmizí a pokud oběť nestihne pořídít kopii, nemá žádný důkaz pro Policii ČR. Aplikace Snapchat, která spravuje sdílené fotografie, je kvůli

výše uvedenému problému považována za druhou nejhorší aplikací v prostředí internetu. Tato aplikace přesouvá odpovědnost na uživatele, podobně jako Facebook. Nabízí svým uživatelům jako ochranu nastavení omezení a pokud si je nenastaví, je jejich obsah plně dostupný všem. O Snapchatu můžeme prohlásit, že není úplně bezpečným místem pro sdílení digitální fotografie.

5.5 Pinterest

Pinterest si klade za cíl inspirovat lidi k životu, tak jak si ho představují. Logo Pinterestu můžeme najít na obrázku 15 níže.

Obrázek 15: Logo Pinterest [23]

Pokud se na Pinterestu zaregistrujete, dobrovolně sdílíte osobní údaje, jako jsou e-mailová adresa, telefonní číslo, fotografie, komentáře a další uvedené informace. Pinterest pomocí fotografií dokáže číst či sdílet polohu, IP adresu. K vylepšení Pinterestu je možné propojit účty na Facebooku nebo Google a poté všechny informace z těchto aplikací budou pro Pinterest dostupné. Pinterest také shromažďuje informace o tom, jaké webové stránky, mobilní aplikace či internetovou službu využíváme.

Pinterest sleduje následující informace [23]:

- Data protokolů, jako je adresa a činnost webových stránek, informace o hledání, typu a nastavení prohlížeče, datum a čas požadavku, data souborů cookies a údaje o zařízení.
- Data souborů cookies, používání textových souborů, které počítač odesílá při každé návštěvě webové stránky.
- Informace o zařízení, ve kterém je Pinterest používán, typ zařízení, operační systém, nastavení, jedinečný identifikátor zařízení.

- Data a závěry z provedených akcí, tedy informace o tom, na jaké piny je klikáno, co je vytvářeno, dále text, který je přidáván k popisu, informace, které byly zadány při registraci.
- Kontrola zpráv k zajištění bezpečnosti komunity.
- Analýzy a průzkumy činnosti uživatelů Pinterestu.

Pinterest využívá s naším souhlasem další údaje k účelům:

- Hledání pomocí fotografie, kterou pořídíme a požádáme Pinterest o zobrazení podobných položek. Ovšem tato funkce musí být povolena v operačním systému daného zařízení.
- Zasílání marketingových materiálů pomocí e-mailu, textových zpráv podle nastavení účtu.
- Zjišťování polohy, tak aby mohl Pinterest zaslat upozornění, že se v blízkosti nachází daný obchodník, který nabízí to, o co máme zájem. Tato funkce musí být povolena v operačním systému daného zařízení.

Pinterest obecně také přesouvá odpovědnost na uživatele. Nabízí nastavení omezení a pokud si je uživatel nenastaví, je jejich obsah plně dostupný všem. Pinterest zakazuje využívat tuto aplikaci tomu, kdo je mladší 13 let. Pokud chce Pinterest využívat firma ke své reklamě, musí si založit firemní účet. Pinterest také zakazuje zveřejňovat pornografický obsah, ale i nevyžádanou reklamu. [80]

5.6 Twitter

Sociální síť Twitter funguje jako mikroblog, který pracuje nanejvýš se 140 znaky. Tuto síť můžeme počítat mezi populární sítě jako je například Facebook, protože jeho uživatelé mohou číst, psát a vkládat fotografie. Logo Twitteru můžeme shlédnout na obrázku 16 níže.

Obrázek 16: Logo Twitter [24]

Příspěvkům na Twitteru se říká tweety a ty se zobrazují na stránce autora profilu. Komunikace probíhá veřejně. Twitter nedávno upravil svá pravidla, kdy je proti pravidlům této sítě sdílet fotografie a videa bez souhlasu zobrazených jednotlivců. Pokud teda lidi nahlásí zveřejněné fotografie bez jejich svolení, Twitter přistoupí k jejich odstranění. Výjimkou jsou pouze fotografie známých osobností, které jsou sdíleny ve veřejném zájmu. Twitter také rozšířil seznam zakázaného obsahu soukromých informací, kdy se bez souhlasu nesmí zveřejňovat adresa, doklady totožnosti, neveřejné kontaktní informace nebo údaje o bankovních účtech a kreditních kartách. Obecně pak vše, co není jinak na internetu dostupné a může být použito k obtěžování, zastrašování či dokonce odhalení identity jednotlivců. Twitter také uvádí pokyny pro ochranu dat a upozorňuje na to, že chce svým uživatelům nabídnout větší kontrolu nad svými osobními údaji. Pomocí nastavení soukromí tak mohou uživatelé přesně určit v jakém rozsahu a zda vůbec některé služby chtějí povolit. [24]

Twitter sice také přesouvá odpovědnost na uživatele tím, že svým uživatelům nabízí nastavení omezení a pokud si je nenastaví, je jejich obsah plně dostupný všem. Ovšem zakazuje takové chování, které povzbuzuje ostatní lidi k obtěžování a trápení jednotlivce či skupiny. Přistupuje k okamžitému smazání fotografie, která porušuje zakázaný obsah informací.

5.7 Flickr

Platforma Flickr byla vytvořena pro sdílení a nahrávání, organizaci a prezentaci fotografií. Logo Flickr můžeme najít na obrázku 17 níže.

Obrázek 17: Logo Flickr [25]

Po registraci a vytvoření účtu nás platforma přesměruje na hlavní stránku, kde se nachází její nabídka funkcí. Pomocí třech kroků si můžete nahrát profilovou fotografii, upravit odkaz a údaje. Při nahrávání fotografií nastavujeme pro ostatní uživatele viditelnost souboru. K fotografiím můžeme přidávat metadata, jako jsou štítky, zeměpisné souřadnice a podobně. Tato síť také umožňuje komentovat ostatní uživatele a jejich fotografie. Fotografie na této platformě je nahraná pod licenci, pod kterou bude možno tuto fotografii šířit dál. Můžeme prohlásit, že se Flickr chová jako fotobanka. Ovšem to všechno má i záporné stránky jako je to, že uživatel nemá přímou kontrolu nad tím, jak byly a budou jeho fotografie použity. Podle podmínek Yahoo!, pod který tato platforma spadá, Flickr shromažďuje tyto informace spojené s fotografií a komunikací [25]:

- kontakty, obsah příchozích a odchozích e-mailů a příloh.
- údaje EXIF-metadata vložená do obrázkových souborů, jako je datum pořízení fotografie, typ fotoaparátu, rozlišení, GPS souřadnice apod.
- metadata spojené s komunikací, a to velikost souboru, datum vytvoření a IP adresu.

Podmínky Yahoo jsou sice dostupné v českém jazyce, ale není v těchto podmínkách dohledatelné, co uživatel smí nebo nesmí zveřejnit. Podmínky platformy jen stanovují, že po dětech mladších 16 let společnost Yahoo nepožaduje osobní údaje. Ty pak nejsou dostupné pro další zapojení se do dané aktivity nebo reklamní akce. Flickr nabízí možnost si nastavit, jak chce být uživatel identifikován v souvislosti s fotografiemi a komentáři.

Pro uživatele, kteří žijí v Evropském hospodářském prostoru jsou uvedena dodatečná práva jako [25]:

- správa reklamních partnerů, kdy si pomocí ovládacích prvků pro nastavení soukromí ovládáme sdílení údajů.
- právo být zapomenout, kdy máme právo na to, zažádat o vymazání, kdy po zadání jména ve službě se již nezobrazí.

Flickr také přenáší větší část zodpovědnosti na uživatele tím, že si mohou v oblasti ochrany osobních údajů a oprávnění nastavit a určit, kdo může daný obsah zobrazit, stáhnout nebo s ním jakkoliv pracovat. Sdílenou fotografii tato platforma chrání licenci.

Závěrem této kapitoly je nutné upozornit na to, že většina uvedených aplikací přenáší veškerou zodpovědnost na své uživatele a zároveň shromažďuje veškeré sdílené informace. Nejprísnější podmínky pro sdílení fotografií a informací má Instagram, který klade důraz na to, aby jeho uživatelé zveřejňovali pouze vlastní fotografie a videa, a také aby dodržovali příslušné zákony. Mezi nejproblematictější aplikaci je vnímána aplikace Snapchat. Uživatelé jakýchkoliv aplikací si musí pokaždé při zakládání uživatelského účtu uvědomit, že je nutné si dobře pročíst podmínky dané aplikace a podle uvážení je s rozvahou nastavit. Dalším velkým problémem je užívání těchto aplikací dětmi, které si neuvědomují veškerá rizika. Některé aplikace jsou sice dostupné od vyššího věku, ale to pro děti, které se chtějí v některé aplikaci pohybovat, není tak velký problém a tuto podmínku obcházejí. I z tohoto důvodu je dobré zamyslet se nad tím, co sdílíme a jak komentujeme sdílené fotografie. Nejen abychom ochránili sebe, ale i ty, kteří se k těmto sdílenými informacím dostanou.

ZÁVĚR

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku digitální fotografie a jejího sdílení na sociálních sítích. Důvod výběru tohoto tématu byl jeho aktuálnost a problematičnost. Se sdílením digitální fotografie v prostředí internetu se setkáváme všichni denně. Ti, kteří tuto možnost využívají, by měli vědět, že je nutné dobře znát, jak se v tomto prostředí chovat, jaké nástrahy v prostředí internetu mohou na ně čekat a také, jak těmto možným problémům předcházet, a to vše předkládá tato bakalářská práce.

Obsah práce je rozdělen na dvě hlavní části, a to na teoretickou a praktickou. Provedenou rešerší v teoretické části hledá tato práce odpovědi na otázky, jak se touto tematikou zabývá odborná veřejnost. Je nutné podotknout, že k této problematice je velmi složité najít odbornou literaturu či články, které přesně popisují a definují danou problematiku digitální fotografie ze všech úhlů, v návaznosti na její sdílení na sociálních sítích a Internetu obecně. Obvykle se články či vysokoškolské práce zabývaly pouze jedním specifickým problémem. Ucelený pohled na tuto tematiku chybí.

Tato bakalářská práce měla několik základních cílů, přičemž hlavním z nich bylo najít odpověď na to, jak je digitální fotografie a nakládání s ní chráněna aktuálně platnými zákony, normami a předpisy. Vymezuje základní přehled ochrany digitální fotografie z pohledu autorského práva, autorského díla a autorského zákonu, dále se zabývá ochranou osobních údajů, GDPR a občanským zákoníkem. Podle zjištění má každá země odlišný pohled na ochranu digitální fotografie. Česká republika se hlásí k několika mezinárodním autorským úmluvám a smlouvám pomocí členství. Základem pro právní oporu v České republice je ústavní zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod a Autorský zákon č. 121/2000 Sb., který poskytuje ochranu autorským dílům. Ovšem pro ty, kteří nemají právnické vzdělání, je vše velmi složité a matoucí. Pokud tedy vzniknou nějaké nejasnosti se sdílením fotografie, doporučuji se obrátit přímo na právnické služby.

Dalším cílem této práce bylo vyhledat případy z praxe, na kterých můžeme vidět, kde dochází k častým střetům se zákonem. Tyto příklady naznačují, jak složitá a málo známá je tato problematika. V mnohých případech došlo dokonce k pošpinění dobrého jména, což je nevratné. Práce vysvětluje pojem autorství, na co se vztahuje, jaké jsou druhy autorských práv a licencí. Předkládá seznam institucí, které v České republice zajišťují systém ochrany duševního vlastnictví. Některé instituce provádějí svou činnost automaticky, jako je například Celní správa, Česká obchodní inspekce ve spolupráci s Policií České republiky tak, že provádí průběžné kontroly prodávaného zboží. Jiné instituce jako je Úřad průmyslového

vlastnictví a Ministerstvo kultury obvykle zajišťují domáhání se práv autorů a vlastníků autorských práv. Občané České republiky mají o těchto institucích malé povědomí a mnohdy nevědí o jejich činnosti. Dalším cílem teoretické části práce bylo také zjistit, jak může autor chránit svou fotografii před neoprávněnou manipulací a cizím zásahem do svých práv. K tomuto můžeme využít např. navrhované programy, které pomohou danou digitální fotografii označit a viditelně upozornit na autora dané digitální fotografie.

Z použitých příkladů z praxe, které se také nacházejí v teoretické části práce, je podle mého úsudku nejkontroverznější případ fotografa Stranky, který využil fotografie autora Jeremyho Geddesa pro svou tvorbu. Fotografie jsou natolik podobné, jak námětem, tak pojetím, že vzbuzují u odborné veřejnosti kontroverzní názory a nespokojenost. Další kontroverzní příklad fotografa Slatera poukazuje na složitost procesu při vymáhání autorského práva v současné době, a to z hlediska zdlouhavosti a obtížnosti. Z příkladů uvedených v bakalářské práci můžeme tedy zjistit, že problém autorského práva ve vztahu k digitální fotografii je hlubší, než se zdá.

Praktická část této bakalářské práce nabízí modelové situace, jako skutečné příklady, s kterými se můžeme v běžném životě setkávat denně. Jedná se o situace, které jsou rozdělené do částí, které jsou si podobné daným problémem, jako je nevhodné chování na sociálních sítích, dále dětí a jejich fotografií, sdílení fotografií dětí svými rodiči a také názorné rozdíly v účelu pořízení fotografie z pohledu zákona. Každá část daných modelových situací nabízí vysvětlení, proč dané chování nebylo správné a jak by mělo v dané situaci vypadat správné chování a řešení. V praktické části také najdeme stručný popis nejznámějších sociálních sítí, jako je Facebook, Instagram, WhatsApp, Snapchat, Pinterest, Twitter a Flickr. V této části práce se nachází výsledky průzkumu toho, jak tyto aplikace přistupují ke sdílení digitální fotografie, zda je řešena daná problematika v rámci svých podmínek užívání této aplikace nebo ochranu nechávají na svých uživatelích. Tento průzkum je zakončen obecným shrnutím a doporučením, jak se chovat na těchto sítích a v prostředí internetu obecně.

Tato bakalářská práce mi pomohla objasnit prostředí sociálních sítí a problematiku digitální fotografie z pohledu autorství. Uvědomila jsem si, jak je internet nebezpečný pro ty, kteří nemají přehled o tom, jak lze vše, co sdílíme v tomto prostředí zneužít. Dokonce jaké informace se mohou ze sdílené fotografie shromažďovat a využívat proti nám.

Domnívám se, že informace nabízené v této bakalářské práci mohou být přínosem pro širší veřejnost, která chce o této problematice vědět více.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] VALOUŠEK, Martin. *Fotografie a právo: autorské právo a ochrana osobnosti ve vztahu k fotografii*. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-043-7.
- [2] PAVELCOVÁ, Andrea. *Fotografie jako autorské dílo a ochrana autorských práv fotografa* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102722/120316683.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Vedoucí práce Zuzana Císařová.
- [3] KLUSOVÁ, Miroslava. *Limity zveřejňování fotografií na Facebooku* [online]. Brno, 2018 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/gqqbr/Diplomova_prace_Klusova.pdf. Diplomová práce. Masarykova Univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Vojtěch Šimíček.
- [4] VRHEL, Jakub. *Možnosti internetové fotografie v obrazových databázích* [online]. Zlín, 2007 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/2981/vrhel_2007_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací.
- [5] Digitální fotografie v internetovém prostředí. *IS AMBIS* [online]. Praha: AMBIS vysoká škola, 2010 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://is.ambis.cz/th/jb9ty/?id=59034>
- [6] GROSSMANN, Petr. *Digitální fotografie a možnosti jejího zpracování v mobilních zařízeních* [online]. Olomouc, 2017 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/q76lda/22071270>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Miroslav Chráska.
- [7] BUDÍNKOVÁ, Barbora. *Digitální fotografie a český internet* [online]. Praha, 2007 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/10906/BPTX_2003_1_11320_NSZZ016_221152_0_43703.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Matematicko-fyzikální fakulta. Vedoucí práce Jana Štanclová.
- [8] STARÁ, Evženie-Jitka. *Neoprávněné užití fotografie na internetu* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: https://vskp.vse.cz/73072_neopravnene-uziti-fotografie-na-internetu. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů. Vedoucí práce Tomáš Votava.
- [9] VALOUŠEK, Martin. *Právní vztahy ve fotografii: autorské právo a ochrana osobnosti ve vztahu k fotografii* [online]. Praha, 2013 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z:

- <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/60866/150014705.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Rigorózní práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta.
- [10] Sdílení fotografií na internetu ve světle judikatury Soudního dvora Evropské unie. *Epravo.cz* [online]. Praha: EPRAVO.CZ, a.s. 1999-2022, c1999-2022, 19. 9. 2018 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/sdileni-fotografii-na-internetu-ve-svetle-judikatury-soudniho-dvora-evropske-unie-108119.html>
- [11] *Foto Právo: Blog o právních otázkách v oblasti fotografie* [online]. Brno: Pavla Nečasová [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.fotopravo.cz>
- [12] Podmínky zachycení a šíření podoby člověka prostřednictvím fotografie – část II. *Právní prostor* [online]. ATLAS CONSULTING, c1999-2021, 03.09.2020 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/podminky-zachyceni-sireni-podoby-cloveka-prostrednictvim-fotografie-cast-ii>
- [13] Autorské právo a fotografie na internetu. *Právní prostor* [online]. ATLAS CONSULTING, c1999-2021, 07.11.2016 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/autorske-pravo-a-fotografie-na-internetu>
- [14] Právo: Autorské právo a ochrana vlastních fotografií. *DTest* [online]. dTest, 2015 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.dtest.cz/clanek-4602/pravo-autorske-pravo-a-ochrana-vlastnich-fotografii>
- [15] *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, c2010-2022 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz>
- [16] *Nový občanský zákoník* [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR, c2013–2015 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz>
- [17] *Nový občanský zákoník* [online]. Praha: EPRAVO.CZ, c1999-2022 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz>
- [18] *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravniporadna.cz>
- [19] *Facebook* [online]. Cambridge (Massachusetts): Meta Platforms, 2004 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.facebook.com>
- [20] *Instagram* [online]. Cambridge (Massachusetts): Facebook, 2016 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.instagram.com>
- [21] *WhatsApp* [online]. Cambridge (Massachusetts): Facebook, 2009 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.whatsapp.com>

- [22] *Snapchat* [online]. Santa Monica (Kalifornie): Snap, 2011 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: https://accounts.snapchat.com/accounts/login?client_id=geo
- [23] *Pinterest* [online]. USA: Paul Sciarra, 2009 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com>
- [24] *Twitter* [online]. San Francisco (Kalifornie): Twitter, 2006 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://twitter.com/?lang=cs>
- [25] *Flickr* [online]. Mountain View (California): SmugMug, 2004 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.flickr.com>
- [26] ČESKO. fragment #f2774987 vyhlášky č. 133/1980 Sb., ministra zahraničních věcí o Bernské úmluvě o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1889, doplněné v Paříži dne 4. května 1896, revidované v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněné v Bernu dne 20. března 1914 a revidované v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Paříži dne 24. července 1971 - znění od 19. 11. 1984. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1980-133#f2774987>
- [27] Světová organizace duševního vlastnictví. *Světová organizace duševního vlastnictví* [online]. Ministerstvo zahraničních věcí ČR [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/mission.geneva/cz/svetovy_obchod/svetova_organizace_dusevniho_vlastnictvi/index.html
- [28] ČESKO. fragment #f2748557 vyhlášky č. 69/1975 Sb., ministra zahraničních věcí o Úmluvě o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, podepsané ve Stockholmu dne 14. července 1967 - znění od 1. 6. 1984. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1975-69#f2748557>
- [29] ČESKO. fragment #f1471514 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky – znění od 1. 10. 2021. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#f1471514>
- [30] Členství ČR v nejvýznamnějších mezinárodních autorskoprávních úmlouvách a smlouvách. *Ministerstvo kultury* [online]. Praha: Ministerstvo kultury ČR [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/clenstvi-cr-v-nejvyznamnejsich-mezinarodnich-autorskopravnich-umluvach-a-smlouvach-738.html>

- [31] Jaké instituce jsou v České republice zapojeny do ochrany duševního vlastnictví?. *Enterprise Europe Network* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.enterprise-europe-network.cz/dusevni-vlastnictvi/instituce-v-ceske-republice/>
- [32] ČESKO. fragment #f2021135 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) - znění od 27. 2. 2021. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-121#f2021135>
- [33] *Autorský zákon*. In: Česko: *Economia*, 2015, ročník 2000, číslo 121. Dostupné také z: <http://zakony.centrum.cz/autorsky-zakon/cast-1-hlava-1-dil-3-oddil-3-paragraf-22?full=1>
- [34] ČESKO. fragment #f4578843 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník – znění od 1. 7. 2021. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#f4578843>
- [35] DOSKOČILOVÁ, Veronika. Můžete fotky od profí fotografa dát na sociální sítě? A prodávat je dál?. *Měšec.cz* [online]. Internet Info, c1997 – 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/muzete-fotky-od-profi-fotografa-dat-na-socialni-site-a-prodavat-dal/>
- [36] *Označení „Copyright ©“ (nejen) na webech – je k něčemu dobré?* [online]. Vizovice: Tomáš Ševčík, 2016 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.sevcikto-mas.cz/blog/oznaceni-copyright-nejen-na-webech-je-k-necemu-dobre/>
- [37] Proč znát a jak pracovat nejen s EXIF daty. *DIGIarena.cz* [online]. CZECH NEWS CENTER, c2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://digiarena.zive.cz/proc-znat-a-jak-pracovat-nejen-s-exif-daty>
- [38] Jak ukryt tajná data do obrázku aneb steganografie v praxi. *Root.cz* [online]. Internet Info, c1997 – 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.root.cz/clanky/jak-ukryt-tajna-data-do-obrazku-aneb-steganografie-v-praxi/>
- [39] Nejlepší program pro steganografii. *Živě.cz* [online]. CZECH NEWS CENTER, c2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.zive.cz/clanky/nejlepsi-program-pro-steganografii/sc-3-a-163982/default.aspx>
- [40] Zvláštní kategorie osobních údajů (citlivé údaje). *Úřad pro ochranu osobních údajů* [online]. Úřad pro ochranu osobních údajů, c2013 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/5-zvlastni-kategorie-osobnich-udaju-citlive-udaje/d-27274/p1=1963>

- [41] Co je GDPR?. *GDPR.cz* [online]. Eva Škorníčková [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.gdpr.cz/gdpr/>
- [42] Fotografa Stranku viní z plagiátorství. Jde o poctu vzorům, reaguje. *IDNES.cz*[online]. MAFRA, c1999–2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/vytvarne-umeni/martin-stranka-kauza-plagiatorstvi.A211208_105420_vytvarne-umeni_ts
- [43] STRANKA, Martin. Dreamers and Warriors. In: *Instagram* [online]. Cambridge (Massachusetts): Facebook, 2016 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/Bdxye7mnASP/>
- [44] *Jeremy Geddes Art* [online]. Melbourne (Australia): Jeremy Geddes [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.jeremygeddesart.com>
- [45] GEDDES, Jeremy. White Cosmonaut. In: *Instagram* [online]. Cambridge (Massachusetts): Facebook, 2016 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/BOf8RwBguok/>
- [46] Rádio Impuls „fandí“ foodblogům. *Cuketka.cz* [online]. pan Cuketka, 2009 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.cuketka.cz/?p=2127>
- [47] KRÁDEŽ JMÉNA A FOTEK! POZOR NA PODVODNÉ PRODUKTY. *Institut moderní výživy* [online]. Institut moderní výživy, 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.institutmodernivyzivy.cz/podvodne-produkty/>
- [48] Potetovaná kuchařka Kamu: Podvod na fanoušky?! Obratem chtějí zpátky peníze!. *Blesk.cz* [online]. CZECH NEWS CENTER, c2001-2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/686935/potetovana-kucharka-kamu-podvod-na-fanousky-obratem-chteji-zpatky-penize.html>
- [49] Zveřejnil fotku zloděje, musí platit. To mám místo poděkování, zlobí se majitel ukradeného kola. *Aktuálně.cz* [online]. Economia, c1999 – 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/dopadl-zlodeje-kola-kdyz-zverejnil-jeho-fotku-dostal-za-to-p/r~7d407b0c989811e7a0c50025900fea04/>
- [50] Václav Noid Bárta obětí podvodníka: Krádež identity i tahání peněz z fanoušků!. *Blesk.cz* [online]. CZECH NEWS CENTER, c2001-2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/641346/vaclav-noid-barta-obeti-podvodnika-kradez-identity-i-tahani-penez-z-fanousku.html>
- [51] Redaktorce iDNES.cz ukradli identitu, stačila rozostřená fotka občanky. *IDNES.cz*[online]. MAFRA, c1999–2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z:

- https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ukradeny-obcansky-prukaz-a-identika-podvodnici.A151202_113822_domaci_jav
- [52] Makak autorem? Autorské právo ve světle tzv. opičí selfie. *Právo 21* [online]. Právo21, c2016–2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://pravo21.cz/pravo/makak-autorem-autorske-pravo-ve-svetle-tzv-opici-selfie>
- [53] Manželka se manželovi nabourala do Facebooku a šířila fotografie jiné osobě - jde o přestupek nebo trestný čin?. *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravniporadna.cz/trestni-pravo/trestne-ciny-a-jednani/40693-manzelka-se-manzelovi-nabourala-do-facebooku-a-sirila-fotografie-jine-osobe-jde-o-prestupek-nebo-trestny-cin.html>
- [54] Souhlas s publikováním společných fotek na Facebooku po rozchodu, rozpadu vztahu – musí souhlasit fotografovaná osoba. *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravniporadna.cz/obcanske-pravo/nezarazene/38554-souhlas-s-publikovanim-spolecnych-fotek-na-facebooku-po-rozchodu-rozpadu-vztahu-musi-souhlasit-fotografovana-osoba.html>
- [55] Plzeňanka změnila profil své známé na Facebooku, teď jí hrozí vězení. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, c1999–2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/zena-zasahla-do-ciziho-profilu-na-facebooku.A130219_123609_plzen-zpravy_pp
- [56] Nabourali se známému do Facebooku a posílali lidem nemravnosti, dvojici hrozí tři roky. *Novinky.cz* [online]. Borgis, c2003-2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/nabourali-se-znamemu-do-facebooku-a-posilali-lidem-nemravnosti-dvojici-hrozi-tri-roky-40352312>
- [57] Souhlas s publikováním společných fotek na Facebooku po rozchodu, rozpadu vztahu - musí souhlasit fotografovaná osoba. *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravniporadna.cz/obcanske-pravo/nezarazene/38554-souhlas-s-publikovanim-spolecnych-fotek-na-facebooku-po-rozchodu-rozpadu-vztahu-musi-souhlasit-fotografovana-osoba.html>
- [58] Ochrana osobních údajů při zobrazení fotografií obličejů lidí na Internetu, facebooku. *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravniporadna.cz/obcanske-pravo/autorske-pravo/22578-ochrana-osobnich-udaju-pri-zobrazeni-fotografii-obliceju-lidi-na-internetu-facebooku.html>

- [59] Autorské právo. *Patent na rozum* [online]. Metropolitní univerzita Praha, c2015 [cit. 2022-05-26]. Dostupné z: <https://patentnarozum.eu/lekce/autorske-pravo>
- [60] Je možné vyfotit přestupek na ulici? Hrozí postih fotografujícímu?. *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravni poradna.cz/trestni-pravo/trestne-ciny-a-jednani/40601-je-mozne-vyfotit-prestupek-na-ulici-hrozi-postih-fotografujicimu.html>
- [61] Zveřejnění obličeje zaměstnance v cloudovém programu - může to zaměstnavatel udělat bez souhlasu zaměstnance?. *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravni poradna.cz/obcanske-pravo/nezarazene/39776-zverejneni-obliceje-zamestnance-v-cloudovem-programu-muze-to-zamestnavatel-udelat-bez-souhlasu-zamestnance.html>
- [62] Je nutný souhlas majitele s focením zvířete, zvířat?. *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravni poradna.cz/obcanske-pravo/autorske-pravo/13227-je-nutny-souhlas-majitele-s-focenim-zvirete-zvirat.html>
- [63] Focení dětí bez souhlasu rodičů cizí osobou na mobil, kameru, fotoaparát - jde o trestný čin či přestupek?. *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravni poradna.cz/ruzne/nezarazene-dotazy/22788-foceni-deti-bez-souhlasu-rodicu-cizi-osobou-na-mobil-kameru-fotoaparát-jde-o-trestny-cin-ci-prestupek.html>
- [64] Zákaz rodiče fotografování dítěte ve škole. *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-22]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravni poradna.cz/obcanske-pravo/nezarazene/7686-zakaz-rodice-fotografovani-ditete-ve-skole.html>
- [65] Rizika kyberprostoru. *Dětské krizové centrum* [online]. Praha: Dětské krizové centrum, c2022 [cit. 2022-05-14]. Dostupné z: https://www.ditekrize.cz/app/uploads/2019/10/brozura_prezentace.pdf
- [66] Trestní oznámení pro držení erotických fotografií přítelkyně, partnerky – dobrovolně poslané fotografie přes Facebook nebo dobrovolné společné nafocení. *Bezplatná právní poradna* [online]. Eva Mlčochová, c2009 - 2022 [cit. 2022-05-14]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravni poradna.cz/trestni-pravo/trestni-rizeni/37210-trestni-oznameni-pro-drzeni-eroticky-fotografii-pritelkyne-partnerky-dobrovolne-poslane-fotografie-pres-facebook-nebo-dobrovolne-spolecne-nafoceni.html>

- [67] Za sexuální útoky na školačky po internetu dostal muž šest a půl roku. *IDNES.cz*[online]. MAFRA, c1999–2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/usti/zpravy/jaroslav-pulpan-obzalovany-utok-na-divky-pres-internet-rozsudek-usti.A180420_090709_usti-zpravy_vac2
- [68] KOPECKÝ, Kamil, René SZOTKOWSKI a Pavla DOBEŠOVÁ. *Riziková komunikace a seznamování českých dětí v kyberprostoru* [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2021 [cit. 2022-05-12]. ISBN 978-80-244-5914-1.
- [69] Babička u soudu: musí smazat fotky vnoučat z Facebooku, porušila GDPR. *Digimanie* [online]. oXyShop, c1998-2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.digimanie.cz/babicka-u-soudu-musi-smazat-fotky-vnoucat-z-facebooku-porusila-gdpr/8349>
- [70] Muž z dokumentu V síti přiznal u soudu sbírku fotek nahých dívek. ‚Myslel jsem, že jim je 16,‘ hájil se. *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA, 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/chtel-jsem-si-jen-vycistit-hlavu-rika-obzalovany-muz-z-dokumentu-v-siti-hrozi-mu-az-pet-let-za-mrize.A210225_155637_In_domov_ele
- [71] Dívka žaluje rodiče za trapné fotky na Facebooku. *TN.cz* [online]. The Associated Press, c2021 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/337233-divka-zaluje-rodice-za-trapne-fotky-na-facebooku?campaignsrc=tn_clipboard
- [72] SOUDY POTRESTALY DVA LIDI, KTERÍ NA FACEBOOKU PŘÁLI SMRT DÍTĚTI. *RESPEKT* [online]. Economia [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/respekt-pravo/soudy-potrestaly-dva-lidi-kteri-na-facebooku-prali-smrt-diteti>
- [73] Největší sociální sítě, nejoblíbenější, nejpopulárnější a neznámější. K čemu aplikace slouží, co umožňují a jak je využít pro marketing?. *Sítě v hrsti*[online]. c2022 [cit. 2022-05-14]. Dostupné z: <https://sitevhrsti.cz/socialni-site/>
- [74] MARKETING V SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH. *Dvoran* [online]. Dvoran Ltd. Marketing Consulting, c2016 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.agenturadvoran.cz/socialni-site>
- [75] Shromažďování dat o stránkách, skupinách a událostech. *Podmínky a zásady* [online]. Cambridge (Massachusetts): Facebook [cit. 2022-05-14]. Dostupné z: [https://www-facebook-com.translate.google/policies_center/pages_groups_events/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=cs&_x_tr_hl=cs&_x_tr_pto=wapp](https://www.facebook-com.translate.google/policies_center/pages_groups_events/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=cs&_x_tr_hl=cs&_x_tr_pto=wapp)

- [76] Zásady komunity. *Instagram* [online]. Cambridge (Massachusetts): Facebook, 2016 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/help/instagram/477434105621119/>
- [77] Ochrana soukromí je naše priorita. Posílejte zprávy v soukromí. *WhatsApp* [online]. Cambridge (Massachusetts): Facebook, 2009 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.whatsapp.com/privacy>
- [78] Co je obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)?. *Facebook* [online]. Cambridge (Massachusetts): Meta Platforms, 2004 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://cs-cz.facebook.com/business/gdpr>
- [79] Co je Snapchat. K čemu je aplikace dobrá a proč ji používat?. *TOPZINE.cz* [online]. CzechNetMedia, c2007 - 2022 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.topzine.cz/co-je-snapchat-k-cemu-je-aplikace-dobra-a-proc-ji-pouzivat>
- [80] Ochrana osobních údajů. *Pinterest* [online]. USA: Paul Sciarra, 2009 [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://policy.pinterest.com/cs/privacy-policy>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BMP	Windows Bitmap
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EXIF	Exchangeable image file format
GDPR	General Data Protection Regulation
GIF	Graphics Interchange Format
GPS	Global Positioning System
ID	Identifikace ve výpočetní technice
IP	Internet protokol
JPEG	Joint Photographic Experts Group
MP3	Motion Picture Experts Group
OAZA	Ochranná asociace zvukařů – autorů
OOA-S	Ochranná organizace autorská – Sdružení
OSA	Ochranný svaz autorský
OSN	Organizace spojených národů
PDF	Portable Document Format
PETA	People for the Ethical Treatment of Animals
Sb.	Sbírka zákonů
USA	United States of America
UTB	Univerzita Tomáše Bati
WAF	Waveform audio format
WIPO	World Intellectual Property Organization

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Dreamers and Warriors, Martin Stranka [43]	27
Obrázek 2: Hypostasis, Jeremy Geddes [44]	27
Obrázek 3: White Cosmonaut, Jeremy Geddes [45].....	28
Obrázek 4: Ukradená fotografie pana Cuketky [46].....	29
Obrázek 5: Zneužitá fotografie Lukáše Roubíka [47]	30
Obrázek 6: Fotografie zakoupená ve fotobance [48].....	31
Obrázek 7: Falešný provil Václava Noid Bárty [50]	32
Obrázek 8: Selfie opice [52]	34
Obrázek 9: Provoz, kamera hl. m. Prahy v Černokostecké ulici [59].....	39
Obrázek 10: Oblíbenost sociálních sítí ve světě [74]	46
Obrázek 11: Logo Facebooku [19]	47
Obrázek 12: Logo Instagramu [20].....	49
Obrázek 13: Logo WhatsApp [21].....	51
Obrázek 14: Logo Snapchat [22]	53
Obrázek 15: Logo Pinterest [23].....	54
Obrázek 16: Logo Twitter [24]	56
Obrázek 17: Logo Flickr [25]	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Přehled sdílených informací dětmi [68]	43
---	----